

Göteborgs Stad
Social resursförvaltning

Årsrapport 2010 Sociala resursnämnden

Sociala resursnämnden

Innehållsförteckning

1	Uppföljning av nämndens uppdrag - sammanfattning	4
1.1	De vi är till för	4
1.2	Medarbetare	4
1.3	Ekonomi.....	4
1.4	Verksamhet	4
2	Uppföljning av reglemente, särskilda uppdrag, vision och förhållningssätt samt prioriterade mål	6
2.1	Reglemente och särskilda uppdrag	6
2.2	Sammanfattande resultat av uppföljningen av kommunfullmäktiges prioriterade mål	6
2.3	Mål till nämnden.....	9
2.3.1	<i>Möjligheten till meningsfull sysselsättning för boende inom Boendeverksamheten skall öka</i>	9
2.3.2	<i>Ett förslag till stadsgemensam plattform för utvecklingen av Social ekonomi ska tas fram tillsammans med ide'burna organisationer, fackliga organisationer och berörda aktörer inom Göteborgs stad</i>	10
2.3.3	<i>Nämnden ska utveckla och förbättra kvinnovårdskedjan, samt utveckla samarbetet med frivilligorganisationerna inom detta område</i>	10
2.3.4	<i>Barn som är familjehemsplacerade ska ha möjlighet att delta i lägerverksamhet</i>	11
2.3.5	<i>Social resursnämnds ledare ska vara engagerade och synliga förebilder</i>	12
2.3.6	<i>Social resursnämnd ska ha en ekonomi i balans.</i>	12
2.4	Förvaltningens prioriterade mål.....	13
2.4.1	<i>Förvaltningen skall utveckla formerna för dialog och samverkan med stadsdelarna och andra samverkanspartners för att uppnå en effektivare och mer efterfrågad verksamhet.</i>	13
2.4.2	<i>Verksamheterna skall utvecklas så att brukarna upplever att de har en större nytta av våra tjänster.</i>	13
2.4.3	<i>Förvaltningen ska stödja cheferna med kompetensutveckling så att medarbetarna får det stöd de behöver i sina uppdrag.</i>	14
3	Balanserad verksamhetsanalys.....	15
3.1	Viktiga framtidsfrågor	15
3.2	Väsentliga händelser och verksamhetsutveckling.....	16
3.2.1	<i>Verksamhetsområdena.....</i>	17
3.3	Fördjupad analys beträffande ekonomi och personal/medarbetare.....	26
3.3.1	<i>Analys av årets utfall</i>	26
3.3.2	<i>Nettokostnads-, lönekostnads- och personalvolymsutveckling</i>	28

3.3.3	Rekryteringssituation, personalrörlighet.....	29
3.4	Intern kontroll	30
3.5	Värdering av eget kapital.....	31
4	Resultat enligt organisationsstrukturen	32
5	Uppföljning av strategiska områden.....	34
5.1	Organisationsutveckling	34
5.2	Mångfaldsarbete.....	34
5.3	Jämställdhetsarbete	35
5.4	Folkhälsoarbete.....	36
5.5	Stadsutveckling.....	37
5.6	Miljöarbete och klimatanpassning.....	38
5.7	Arbetsmarknadsinsatser	39
5.8	Utbildning.....	40
5.9	Äldreomsorg	40
5.10	Hemsjukvård.....	40
5.11	Funktionshinder	40
5.12	Individ- och familjeomsorg	41
5.13	Fritid	44
5.14	Kultur.....	45
5.15	Myndighetsutövning.....	45
6	Bokslut	46
6.1	Sammanfattande analys	46
6.2	Resultaträkning.....	51
6.3	Balansräkning	51
6.4	Finansieringsanalys.....	51

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 Resultaträkning

Bilaga 2: Bilaga 2 Balansräkning

Bilaga 3: Bilaga 3 Finansieringsanalys

Bilaga 4: Bilaga 4 Återkoppling intern kontrollplan

1 Uppföljning av nämndens uppdrag - sammanfattning

1.1 De vi är till för

Förvaltningen har haft uppehåll i brukarenkäterna 2010 och kan därför inte presentera ett samlat brukarenkätresultat. Resultaten för 2009 visade dock ett NKI på 81 och att 73% av brukarna upplevde att deras situation förbättrats efter kontakten med oss. Förvaltningen har inga indikationer på att nöjdheten minskat. De riktade brukarundersökningar som gjorts bland annat i form av brukarrevisioner och fokusgrupper har visat ett gott resultat. Noterbart är att förvaltningen mött fler brukare jämfört med 2009 trots att stora besparingar genomförts. Förvaltningen har under året fortsatt arbetet med att utveckla barnperspektivet både internt men även i samverkan med staden i övrigt. Förvaltningen har under året inrättat ett samverkansråd, "Idékom", tillsammans med de idéburna organisationerna samt ett strategiskt samverkansforum på tjänstemannanivå för att ytterligare förstärka samverkan mellan staden och de idéburna organisationerna.

1.2 Medarbetare

Förvaltningen har inte genomfört någon medarbetarenkät under året och kan därför inte presentera ett NMI (Nöjd Medarbetar Index). 2009 års NMI var 60 vilket var tre enheter över snittet i staden. Med tanke på de besparingar som genomförts under året framförallt på personalsidan finns en risk att vi kan komma att se en nedgång i NMI 2011. Samtidigt som besparingar genomförts noterar vi ett ökat brukartryck på våra verksamheter.

Sedan 2008 har sjukfrånvaron minskat till idag drygt 5 %. Det är kvinnorna som står för minskningen medan männens sjukfrånvaro har legat konstant under perioden. Inga osakliga löneskillnader har kunnat konstateras. Vi kan även konstatera att kvinnor och män är i stort lika nöjda med sina arbetsförhållanden i förvaltningen .

1.3 Ekonomi

Sociala resursnämnden har en ekonomi i balans. Resultatet uppgår till 20 814 tkr vilket kan jämföras med det prognostiserade resultatet på 21 000 tkr. Ett arbete påbörjades under våren för att hitta engångsinsatser i syfte att antingen höja kvaliteten eller på sikt minska kostnaderna i nämndens verksamheter. Detta arbete har fortsatt under hösten och de ekonomiska effekterna syns i den negativa resultatutvecklingen för årets sista månader.

Verksamheterna visade inför 2010 en stor förmåga till att minska sina kostnader när detta behövdes. Det har dock visat sig svårare att ha en handlingsberedskap vid en ökad efterfrågan. Vi behöver utveckla planeringsprocessen för att snabbare agera även vid en ökad efterfrågan.

1.4 Verksamhet

Förvaltningen har under året fått flera nya uppdrag både av metodutvecklande och operativ karaktär. Vi har lyckats öka antalet brukare i våra verksamheter, Boendeverksamheten har exempelvis haft en beläggning på 92% jämfört med budgeterade 90%. Delvis beror detta på stadsdelarnas ambition att undvika icke upphandlade boendeplatser. Även våra mottagningsar har ett ökat antal besökare.

Förvaltningen har genom uppdraget S2020 aktivt bidragit i utarbetandet av de nya stadsdelarnas reglemente och har under året tydligare formerats som en kärnverksamhet.

Förvaltningen har fortsatt att utveckla uppföljnings- och kvalitetssäkringsarbetet bland annat genom arbetet med Målbild 2013. Målbilden syftar till att utveckla förvaltningens former för uppföljning, effektmätningar och utvärdering. Bland annat skall tydliga uppdragshandlingar och mål och mätetal kring prestation på enheterna tas fram. Arbetet har startat i form av fyra olika delprojekt.

2 Uppföljning av reglemente, särskilda uppdrag, vision och förhållningssätt samt prioriterade mål

2.1 Reglemente och särskilda uppdrag

Enligt reglementet har nämnden till uppgift att stödja stadsdelsnämnderna genom att utföra vissa verksamheter inom det sociala området inklusive funktionshinderområdet. Nämnden ska även ansvara för handläggning av tillståndsfrågor, familjerätt, adoption, flyktingadministration, dödsboverksamhet, sociala stiftelser med mera. Totalt bedriver nämnden verksamhet inom närmare 80 olika områden. Arbetet har skett planenligt enligt reglementet.

Det finns behov av att göra en översyn av reglementet, dels med anledning av stadsdelarnas nya reglemente och harmoniseringen till dessa, dels utifrån den utökning av uppdrag nämnden haft sedan starten 2007. Diskussioner har inletts med stadskansliet och arbete beräknas påbörjas under slutet av 2011.

Under 2010 har flera nya uppdrag tillförts nämnden: Under hösten startade förvaltningen ett boende för ensamkommande flyktingbarn som nu är i full drift. Ett metodutvecklingsarbete har pågått under året för "de 100 mest utsatta ungdomarna" vilket renderat ett antal projektverksamheter som skall utvärderas under 2011. Förvaltningen har arbetat med uppdraget att etablera praktikplatser för ungdomar inom de frivilliga organisationerna och under hösten rekryterades en projektledare för att utreda möjligheten att låta sociala företag verka inom hemtjänstens område.

Förvaltningens expansion har lett till att vissa organisatoriska förändringar genomförts i syfte att öka stabiliteten och samtidigt bibehålla flexibiliteten när nya uppdrag förs över till nämnden. Förändringarna har i ett första steg handlat om insatser på förvaltningsövergripande nivå. Under 2011 kommer fokus ligga på respektive verksamhetsområdes organisering för att utveckla ledning och styrningsprocesserna.

2.2 Sammanfattande resultat av uppföljningen av kommunfullmäktiges prioriterade mål

Bedömning av Måluppfyllelse

Grön = God

Utveckling åt rätt håll/Stark trend/om mätetal finns - tydlig ökning

Gul = Viss

Utveckling åt rätt håll/Svag trend/om mätetal finns - ökning.

Röd = Ingen

Utveckling åt fel håll/Ingen alltså svag trend/om mätetal finns - ingen ökning alltså minskning.

Blå = Svårbedömt

Prioriterat mål	Sammanfattande resultatredovisning	Bedömning av måluppfyllelse
-----------------	------------------------------------	-----------------------------

Miljön ska förbättras i Göteborg genom att resande med kollektivtrafik och cykel ska öka i förhållande till biltrafiken.	Resandet med bil har minskat främst genom en lokalisering av verksamheter till lägen med bättre kollektivtrafik samt genom att minska antalet parkeringsplatser på arbetsplatserna.	
Många människor söker bostad, därför skall det byggas 1500 nya bostäder under 2010.	Nämnden arbetar inte med detta mål.	
Barn behöver social träning i pedagogisk miljö, därför skall det vara full behovstäckning i förskolan Unga människor behöver en bra kunskapsgrund, därför ska andelen elever med godkända betyg öka	Nämnden arbetar inte med detta mål. Nämnden arbetar inte med detta mål.	
Barn och ungdomar behöver trygghet och en god arbetsmiljö i skolan, därför ska mobbningen minska	Utifrån processägarskapet för detta mål har förvaltningen i en arbetsgrupp med representanter från grundskola, gymnasieskola, centrum för skolutveckling och stadskansliets uppföljningsenhet utformat en fördjupad uppföljningsenkät. Den har via skolledarna gått ut till samtliga skolor, även friskolorna. Varje skola skulle besvara enkäten, och materialet sammanställdes av stadskansliet inom ramen för uppföljningsrapport 3.	
Äldre göteborgare med ett ökat vård- och omsorgsbehov behöver trygghet och inflytande över sin livssituation, därför skall äldre få ökade valmöjligheter när det gäller vilka insatser som ska utföras inom ramen för beviljad hemtjänst	Nämnden arbetar inte med detta mål.	
Äldre göteborgare behöver mänsklig samvaro, därför ska äldres möjligheter att vistas ute och delta i sociala aktiviteter öka.	På Bergsjöhöjd har man ökat utbudet genom att erbjuda vissa aktiviteter på finska, filmvisning, högläsning och musikstund. Man har genomfört en brukarrevision med positivt resultat och man arbetar aktivt med synpunktshandling. Respektive kontaktman ska erbjuda individuella aktiviteter enligt de boendes önskemål så långt det är möjligt. Man kommer också att arbeta med speciella aktiviteter för dem med demensproblematik.	

Andelen arbetad tid utförd av timavlönade ska minska	Andelen arbetad tid av timavlönade 2010 är oförändrad i förhållande till 2009. 8 % av förvaltningens arbete utförs av timavlönad personal. Förvaltningen arbetar aktivt med att implementera en bemanningsprocess som anpassar bemanningen utifrån verksamhetens behov, minskar behovet av timanställda och ökar möjligheterna till flexiblare arbetstid för personalen.	■
Rekryteringar till kommunens verksamheter på alla nivåer ska bidra till en bättre spegling av befolkningsstrukturen i Göteborgs Stad	Inga resultat har uppnåtts för att öka andelen män, få en bättre spegling av andelen utrikesfödda mellan förvaltningens enheter eller för att sänka medelåldern.	■
För att omsätta kunskap till handling ska förvaltnings- och bolagsledningars samt övriga chefers och nyckelpersoners kunskaper i genusfrågor öka	Förvaltningens kunskaper i genusfrågor får anses som god. Arbetet med att kartlägga verksamheterna utifrån likvärdig medborgarservice kan förväntas öka efterfrågan på kompetensutveckling på området.	■
El-effektiviteten ska öka	Medvetenheten om behovet av och förmågan att spara el är god i förvaltningen. För att detta skall fortsätta måste frågan hållas levande genom påminnelser, kampanjer och diskussioner på arbetsplatsträffar och liknande.	■
Förbrukningen av fossila bränslen ska minska	Den stora förändringen under året är att förbrukningen av bensin har minskat och förbrukningen av diesel har ökat. Andelen fossila bränslen har minskat relativt lite. Anledningen är att de nya långtidshyrdade fordonen som hyrts in under året i stor utsträckning är dieseldrivna.	■
Andelen miljömåltider som kommunen serverar ska öka	Arbetet med miljömärkta måltider och inköp behöver intensifieras. Erfarenheter från goda exempel kan överföras till de större enheter där det har gått trögt initialt.	■

2.3 Mål till nämnden

2.3.1 Möjligheten till meningsfull sysselsättning för boende inom Boendeverksamheten skall öka

Sysselsättningen inom Boendeverksamheten har under året utvecklats till att allt mer kretsas kring samarbetet med IKEA. Sysselsättningslagen hämtar sekunda varor vid IKEA:s båda butiker i Göteborg och transporterar dem till vårt lager vid Lillhagsparken. Där lagas, monterats och kategoriseras varorna för att sedan vid behov levereras till våra boenden. Sysselsättningslagen hanterar också enklare reparationsarbeten som målning, gräsklippning och löv- och brunnsrensning för Medichus. 24 personer har varit sysselsatta i genomsnitt under året. Vissa verksamheter har utöver detta egna sysselsättningsaktiviteter och vi handleder och stödjer det kooperativa arbetslaget "Målgruppen".

Vi har som tidigare nämnts under året vissa problem med efterfrågan vad gäller sysselsättning från stadsdelarna, vilket delvis hämmar möjligheterna till tillväxt.

Som komplement har vi mer terapeutiska inslag i form av olika gruppaktiviteter vid Röse-red, varifrån ett av arbetslagen utgår, och för kvinnor på Huldass hus. Huldass hus var vid ingången av 2010 nystartat:

Antal besök i snitt/dag = 12,45 (7,33 för 2009). Huldass Hus träffade 140 nya kvinnor under 2010. Huldass hus har både gruppaktiviteter och sysselsättning och är öppen för alla kvinnor som finns i Boendeverksamheten eller som är hemlösa.

2.3.2 Ett förslag till stadsgemensam plattform för utvecklingen av Social ekonomi ska tas fram tillsammans med ide'burna organisationer, fackliga organisationer och berörda aktörer inom Göteborgs stad

Resultat: Nämnden beslutade i början av året att inrätta ett samverkansråd. Rådet består dels av företrädare för den ide'burna sektorn/frivilligsektorn och dels av politiska företrädare och tjänstemän från Göteborgs stad. Samverkansrådet har som ett av sina viktigaste arbeten under året att skapa ett plattformsdokument för samverkan. En partsammansatt arbetsgrupp har skrivit ett förslag och innehållet har varit föremål för diskussion vid ett öppet dialogmöte i slutet på september. Grunden för dokumentet är den nationella överenskommelsen som antogs 2009.

Under året uppstod också en möjlighet att hyra in lokaler lämpliga för ett "föreningshus". Då lokalerna ligger i anslutning till GFC:s (Göteborgs föreningscenter) nuvarande, ansökte de om medel för att möjliggöra en mötesplats för Social ekonomi i Göteborgs stad. Verksamheten skall drivas av en partsammansatt styrgrupp. Nämnden fattade i december beslut om att bevilja medel för 2011.

Analys: Den process som sker i samband med framtagandet av dylikt dokument har ett värde i sig och det är viktigt att arbetet sker med stor insyn och att det på båda sidor finns goda möjligheter till förankring i de egna leden.

En föreningsgemensam och publik mötesplats bedöms innebära större möjlighet till samverkan. Den kan också bidra till att allmänheten lättare kommer i kontakt med föreningslivet.

Högre måluppfyllelse: Tid för förankring i de egna leden och en bra och tydlig kommunikationsstrategi är två framgångsfaktorer som samverkansrådet själva lyft fram. Båda områdena kommer därför att få särskilt fokus under det fortsatta arbetet.

2.3.3 Nämnden ska utveckla och förbättra kvinnovårdskedjan, samt utveckla samarbetet med frivilligorganisationerna inom detta område

En rapport framtagen av SAMS (förvaltningsintern samarbetsgrupp för kvinnovårdskedjan) med förslag till åtgärder för att förbättra kvinnovårdskedjan är klar.

SAMS-arbetet i sig har inneburit ökad dialog och arbete på "tvärsen" vilket resulterat i en förbättrad kvinnovårdskedja. Det förvaltningen fortsätter att arbeta med är att hitta bra

strukturer och ett systematiskt arbete som innebär "Rätt kvinna på Rätt plats i Rätt tid" (SAMS mål). Samarbetet med frivilligorganisationerna säkras genom att den utvecklingsledare som ansvarar för stöd och bidrag till ideella organisationer finns med i arbetsgruppen och i sin tur ger stöd och strukturer för samarbetet såväl inom frivilligsektorn som mellan sektorn och kommunen.

Förslagen och erfarenheterna från rapporten är en viktig del i arbetet med att revidera Göteborg Stads handbok om våld mot kvinnor och barn i nära relationer, ett uppdrag som förvaltningen fick tidigare under året.

För att genomföra de åtgärder i rapporten vi själva kan förfoga över har SAMS:

- Tagit fram gemensamt dokumentationsunderlag för kvinnojourerna i Göteborg. Dokumentationen skall vara gemensam för de ideella och kommunala kvinnoboendena. Resultat för 2010 ska nu sammanställas vilket kommer att möjliggöra en analys som lägger grunden till det fortsatta arbetet. Särskild vikt har lagts vid att ta fram statistik som speglar barnens behov och situation på kvinnojourerna.
- Bildat en arbetsgrupp med representanter från ideella kvinnojourer och Social resursförvaltning för att diskutera utvecklingsfrågor och behovstäckning.

Det pågående utvecklingsarbetet innebär:

- Att Kvinnovårdskedjan och Behandlingsenheten inom Social resursförvaltning arbetar med att införa screening för att fånga upp de kvinnor med missbruksproblematik som också lever i våld.
- Att ta fram en broschyr med information om de olika kvinnojourplatser som finns och vilken inriktning dessa har. Arbetet har kommit en bra bit på väg, men är inte slutfört.
- Att erbjuda socialtjänsten manualer för att underlätta att man hittar rätt placeringar.

Flera av åtgärderna som föreslås i rapporten förfogar inte förvaltningen ensam över. För att nå högre måluppfyllelse behöver erfarenheterna förankras i stadsdelsförvaltningarna. Det kan t.ex. handla om att alla kvinnofridsärenden ska "flaggas" dvs. förses med någon form av märkning så att det tydligt framgår för dem som blir involverade i ärendet att det finns risk för relationsvåld. Flaggan kan dels ge en bild över hur stort problemet är, dels underlätta uppföljning av ärenden. För att identifiera ärenden där det finns våld i nära relationer skulle alla verksamhetsområden inom socialtjänsten som kommer i kontakt med familjer behöva införa någon form av screening, vilket är ett mycket stort förändringssteg att ta i hela Göteborg.

2.3.4 Barn som är familjehemsplacerade ska ha möjlighet att delta i lägerverksamhet

Lägerverksamheten erbjuder sedan 2009 särskilda läger för familjehemsplacerade barn. Allt fler stadsdelar använder dessa läger och under året har läger anordnats på alla skollov.

2.3.5 Social resursnämnds ledare ska vara engagerade och synliga förebilder

Att vara en engagerad och synlig förebild kräver såväl att chefen har egen energi, lust och förmågor att hantera sitt ledarskap som att förvaltningen skapar goda förutsättningar för chefen att utöva sitt ledarskap. Då vi inte genomfört några medarbetar- och ledarenkäter under året har vi ingen samlad bild över medarbetarnas och chefernas nöjdhet. Förvaltningen har under året på olika sätt arbetat för att stödja cheferna i deras uppdrag:

- Målbild 2013 - en bra verksamhet där medarbetare och chefer vet att brukare är nöjda och att verksamheten levererar goda resultat är kanske den viktigaste faktorn för att skapa stolthet hos såväl chefer som medarbetare. Målbild 2013 stödjer cheferna i att uppnå en systematik i mål och uppföljning för alla verksamheter i förvaltningen.
- Organisationsöversyn - förvaltningen har under året genomfört steg 1 i en översyn av organisationen för att skapa bra förutsättningar för ledning och styrning. Ytterligare ett verksamhetsområde har skapats - Social utveckling. Under våren 2011 kommer steg 2 att genomföras, vilket innebär en översyn av varje verksamhetsområdes organisation. Översynen förväntas leda till att cheferna får förbättrade förutsättningar att leda verksamheten.
- Förvaltningen har under året i egen regi hållit utbildningar för alla chefer i kommunikativt ledarskap, samverkan och intern kontroll. Stödmaterial för chefer och medarbetare har tagits fram för att utveckla delaktigheten på arbetsplatsträffar och internkontroll.
- Förvaltningens stödfunktioner - kansli-, ekonomi- och HR-avdelningar träffar regelbundet förvaltningens nyckelpersoner. Nyckelpersoner är medarbetare som i sin tjänst arbetar med styrnings- och stödprocesser. Syftet är att informera och kompetensutveckla gruppen så att de kan avlasta cheferna administrativa uppgifter. "Lilla arbetsrättsskolan", ekonomirutiner och Målbild 2013 är exempel på programpunkter från träffarna.

2.3.6 Social resursnämnd ska ha en ekonomi i balans.

Social resursnämnd har en ekonomi i balans. Resultatet uppgår till 20 814 tkr vilket kan jämföras med det prognostiserade resultatet på 21 000 tkr. Ett systematiserat arbete påbörjades under våren för att hitta engångsinsatser i syfte att antingen höja kvaliteten eller för att på sikt minska kostnaderna i nämndens verksamheter. Detta arbete har fortlöpt under hösten och de ekonomiska effekterna syns i den negativa resultatutvecklingen för årets sista månader.

Verksamheterna visade inför 2010 en stor förmåga till att minska sina kostnader när detta behövdes. Det har dock visat sig svårare att ha en handlingsberedskap vid en ökad efterfrågan. Vi måste utveckla planeringsprocessen för att snabbare agera även vid en ökad efterfrågan.

2.4 Förvaltningens prioriterade mål

2.4.1 Förvaltningen skall utveckla formerna för dialog och samverkan med stadsdelarna och andra samverkanspartners för att uppnå en effektivare och mer efterfrågad verksamhet.

Förvaltningens viktigaste samverkanspartner är stadsdelarna. Under året har det varit märkbart för verksamheterna att fokus i stadsdelarna har legat på den stora omorganisationen. Det saknas lämpliga samverkansforum, framförallt för enhetschefer, där man kunnat diskutera vilka behov man identifierar och hur utvecklingsbehoven ser ut inom olika områden. Det är idag oklart hur stadsdelarnas omorganisationen kommer att påverka de verksamheter som bedrivs inom Social resursförvaltning.

Förvaltningen har en mycket omfattande samverkan med andra myndigheter. I flera fall är vi samorganiserade genom allt från gemensamt huvudmannaskap och samverkansavtal till att dela arbetslokaler. Mini-Maria, Barnhuset, Järntorgsmottagningen, Krami och Socialsekreterare vid polisen är exempel på sådana enheter. Detta gör att våra verksamheter är direkt berörda när stora förändringar sker i olika myndigheter. Under året har det planerats och/eller genomförts stora förändringar inom Polismyndigheten, Beroendekliniken och Tingsrätten. Genom att initiera och delta i olika styrgrupper och samverkansforum har det i de flesta fall funnits goda möjligheter till dialog kring de effekter myndigheters omorganisation fått för våra verksamheter.

Inom verksamhetsområdet Funktionshinder och särskilda uppdrag har flera enheter arrangerat informationsträffar/fokusgrupper med representanter från stadsdelarna och fokuserat på stadsdelarnas behov/förväntningar och nöjdhet. Exempel på andra aktiviteter som genomförts under året är:

- Syninstruktörerna har tagit fram ett specifikt informationsmaterial som vänder sig till tjänstemän inom SDF som kommer i kontakt med målgruppen
- Teckenspråksforum jobbar sedan årsskiftet med en informationskampanj riktad till stadsdelarna där syftet är att öka kunskapen om målgruppen
- Aktivitetshuset Sekelhuset är medfinansierare i ett EFS-projekt tillsammans med SDF Kortedala och Försäkringskassan, Gamle stan. Syftet är att förbättra arbetet med att aktivera yngre personer med psykisk ohälsa
- Eldorado har påbörjat en samverkan med stadens planeringsledarorganisation gällande behov av utbildning för stadens medarbetare inom funktionshinderområdet

2.4.2 Verksamheterna skall utvecklas så att brukarna upplever att de har en större nytta av våra tjänster.

Förvaltningen har sedan början av 2010 ett starkt fokus på att utveckla metoder för att följa upp brukarnas nöjdhet med våra tjänster. Arbetet sker inom ramen för Målbild 2013.

Inom verksamhetsområdet Funktionshinder jobbar flera av enheterna för att ständigt utveckla sina verksamheter så att brukarna upplever att de har en större nytta av våra tjänster. På Eldorado har årets utbildningar och studiebesök vad gäller upplägg och öppettider förändrats utifrån efterfrågan. Teckenspråksforum har under våren utvecklat upplägget av in-

formationsträffarna efter brukarnas önskemål. Lägrverksamheten har utvecklat nya lägerformer. Efterfrågan på till exempel syskonläger och familjekollo inom socialtjänsten ökar. Läger för ensamkommande flyktingbarn (somaliska flickor) har för första gången genomförts.

Social ekonomi har utvecklat förvaltningens första kompletta e-tjänst.

2.4.3 Förvaltningen ska stödja cheferna med kompetensutveckling så att medarbetarna får det stöd de behöver i sina uppdrag.

Samtliga chefer i förvaltningen har under 2010 deltagit i stadens gemensamma validering av chefer inom IFO- och funktionshinderverksamhet. Resultatet har följts upp i utvecklingssamtal mellan berörd och överordnad chef och individuella utvecklingsplaner tagits fram. Resultatet av valideringen har överlag varit gott och vid genomgång i förvaltningsledning har inga generella utvecklingsbehov identifierats som föranleder förvaltningsgemensamma utbildningsinsatser.

Utifrån Målbild 2013 riktar förvaltningen stöd till alla chefer i att utveckla arbetet med uppdrag, mål och uppföljning av verksamhetens kärnprocesser.

Under året har förvaltningen samlat alla chefer för utbildning i bl a samverkan, kommunikativt ledarskap, ekonomisystem och inköpsfrågor.

Förvaltningen har under året tagit fram riktlinjer för handledning för såväl chefer som medarbetare. Syftet har varit att stödja beställande chef och skapa lika möjligheter för alla att utifrån behov använda sig av handledning som stöd för att utveckla chefskompetensen.

3 Balanserad verksamhetsanalys

3.1 Viktiga framtidsfrågor

Ett av förvaltningens viktigaste mål är att öka effektiviteten och kvaliteten i våra verksamheter. Det är därför viktigt att kunna mäta och utvärdera såväl effektivitet som kvalitet i förvaltningen. Förvaltningsledningen har tagit fram "Målbild 2013" där målet är att vi inom tre år har systematiserat vårt arbete, såtillvida att vi har metoder för att säkerställa nyttan med våra insatser, att alla enheter har mål kring prestation och resultat som mäts samt att våra kunskaper skapar bästa möjliga resursutnyttjande och ligger till grund för styrning och beslut som gynnar våra målgrupper.

God samverkan med stadsdelarna är av yttersta vikt för att förvaltningen ska lyckas med uppdraget att vara ett stöd i stadsdelarnas befolkningsansvar. Det finns behov av att klargöra förvaltningens ansvar och stadsdelarnas möjlighet att påverka utformning och inriktning av uppdrag. Förvaltningens uppdrag är uppdelat både i rena utförartjänster där stadsdelarna genom sin beställarroll har ett direkt avgörande inflytande på förvaltningens tjänster. Formerna för hur stadsdelarna ska kommunicera sina behov av tjänster behöver utvecklas. I de delar där förvaltningen bedriver uppdrag utifrån ett riktat kommunbidrag eller statsbidrag har stadsdelarna en viktig roll som samarbetspartner för verksamhetsutveckling men inget formellt inflytande på uppdragens utformning. Förvaltningen och nämnden har här en viktig uppgift att föra dialogen främst med stadsdelssektorn för att undvika oklarheter i ansvar och roller. En översyn av reglementet är initierat i samband med den strategiska dialogen med Stadskansliet och kommer även den att bidra till en ökad tydlighet.

Förändringen av antalet stadsdelar kommer att förändra formerna för dialog. Förvaltningens bedömning är att samverkan kommer att underlättas och att förutsättningarna för ett gemensamt arbete utifrån hela stadens perspektiv kommer att förstärkas.

Förvaltningen är i hög utsträckning beroende av god samverkan med kommunexterna aktörer. Genom samverkan och tvärprofessionellt arbete stärker vi och utvecklar vi arbetet med våra brukare. En strategiskt viktig framtidsfråga är huvudmannaskapet för beroendevården. Under året kommer utredaren Gerhard Larsson att presentera sina slutsatser. De beslut som tas därefter blir avgörande för hur ansvaret och roller mellan framförallt sjukvården och kommunen kommer att fördelas. Konkreta frågor som är beroende av utfallet är exempelvis finansiering av Tillnyktringsenheten.

Flera av de nya uppdrag förvaltningen fått inför 2011 är kopplade till flyktingfrågor men även funktionshinderområdet. Förvaltningen kommer under året att bygga upp en etableringsenhet för nyanlända samtidigt som stadsdelarnas introduktionsenheter avvecklas. Arbetsförmedlingen får en central roll i introduktionen av nyanlända vilket kommer att kräva uppbyggnad av nya samarbetsstrukturer. De nya uppdragen som delvis inbegriper nya målgrupper för förvaltningen ställer krav på metodutveckling och kompetensinsatser.

I samband med de organisationsförändringar förvaltningen genomförde vid årsskiftet skapas ett nytt verksamhetsområde - Social utveckling. Verksamhetsområdet kommer bland annat att ansvara för utvecklingsarbetet inom ramen för social ekonomi och förvaltningens Preventions- och utvecklingsenhet, PREVU. På sikt kommer uppdraget S2020 och Social utveckling att knytas ihop till ett gemensamt verksamhetsområde. Genom att förvaltningen tydliggör social utveckling som en kärnverksamhet vill vi utveckla vårt konsultativa och

metodutvecklade arbete i syfte att stödja stadsdelarna och våra övriga kärnverksamheter i arbetet med att skapa ett socialt hållbart Göteborg.

3.2 Väsentliga händelser och verksamhetsutveckling

Förvaltningen har under året visat en stor förmåga att minska kostnaderna i enlighet med de besparingsåtgärder som planerades inför 2010. Mobiliseringen har varit stor för att vidtagna åtgärder inte ska drabba brukarna mer än nödvändigt. Trots en minskad ekonomisk ram har antalet brukare totalt sett ökat i förvaltningen. Vi har därmed haft en ökad belastning på medarbetarna som kan komma att ge ett negativt utfall i årets medarbetarundersökning. Sammantaget är ändå bedömningen att förvaltningen genomfört förändringarna på ett tillfredsställande sätt.

Inför året fanns en risk för en vikande efterfrågan från stadsdelarna när det gäller köp av boendeplatser. Vi kan nu konstatera att efterfrågan snarare ökade jämfört med tidigare år. Vi ser det denna utveckling som ett kvitto på att vi lyckas möta efterfrågan på ett bra sätt och dels ett resultat av stadsdelarnas ambition att undvika icke upphandlade boendeplatser. Inom boendeverksamheten påbörjades ett utvecklingsarbete som delvis bygger på ett nytt arbetssätt kring sociala boendelösningar: "bostad som grund". Underlaget för denna satsning baseras på forskningsstudier av "housing first" i bland annat Europa. Studierna visar på goda resultat och stärker vårt evidensbaserade arbete. Förvaltningen har även påbörjat ett samarbete med storstäder inom EU för utbyte av erfarenheter och metodutveckling inom hemlöshetsområdet. Förvaltningen har sedan tidigare byggt upp internationella kontakter inom beroendeområdet som stärkts under året.

Inom funktionhinderområdet är Dalheimers hus en central verksamhet. Verksamheten öppnade igen under året efter en omfattande renovering och har efter inledande problem med beläggning och reparationer successivt stabiliserats. Här finns dock risker inför innevarande år.

Förvaltningen har under året fått nya uppdrag som redovisas under rubriken Reglemente och särskilda uppdrag. Av väsentlig art är förvaltningens uppstart och etablering av ett boende för ensamkommande flyktingbarn som startade under hösten. Förvaltningen har fått fler uppdrag inom flyktingområdet inför 2011, uppdrag som kommer att ställa krav på verksamhetsuppbyggnad och metodutveckling.

Förvaltningen har under året arbetat med att utveckla kvinnovårdskedjan. Bland annat har ett boende för män öppnat i syfte att undvika att utsatta kvinnor och barn behöver lämna sin hemmiljö. Vidare har ett omfattande arbete pågått för att stärka samverkan mellan kommun och ideella kvinnojourer och det har skett en uppföljning och revidering av handlingsplanen för våld i nära relationer.

En följd av samarbetet mellan den sociala ekonomin och förvaltningen är att det nu finns ett samverkansråd för social ekonomi i Göteborg. Rådet representeras av företrädare från den idéburna sektorn och politiska företrädare och tjänstemän från Göteborgs stad. Inom området social ekonomi har även ett "föreningshus" hyrts för att skapa en publik mötesplats.

S2020's nätverks och konsultativa arbete för att skapa ett socialt hållbart Göteborg har förstärkts under året. Uppdraget S2020 har under året bedömts som en kärnverksamhet i förvaltningen och som en konsekvens har ledningsgruppen avvecklats. Större arbetsgrupper och referensgrupper kvarstår. Verksamheten är även knuten till Mistra Urban Future. S2020

har under perioden varit delaktig i framtagandet av nytt reglemente för stadsdelarna som betonar stadsdelarnas roll i samhällsplaneringen.

Förvaltningens arbete för att utveckla de interna processerna har bland annat resulterat i en intern kontrollplan som även lyfter fram etiska och moraliska frågeställningar. Inför 2011 kommer arbetet att konkretiseras på medarbetarnivå.

Sammantaget kan förvaltningen konstatera att det pågår en stark verksamhetsutveckling i organisationen, både vad gäller nya uppdrag och verksamhetsutveckling av redan befintliga uppdrag. Förvaltningen har gjort vissa organisatoriska förändringar för att säkerställa in-styrning vid en fortsatt utökning av uppdrag.

3.2.1 Verksamhetsområdena

3.2.1.1 Boende

Ekonomi och beläggning

Inledningen av 2010 bedömdes i Boendeverksamheten som riskfylld på grund av föregående års lägre beläggning (89 %) samt sparbeting. Beläggningen ökade dock under hela första halvåret för att under hösten fortsätta att ligga högt. Beläggningen var under året i genomsnitt 92 %, vilket utmynnade i ett positivt ekonomiskt resultat. Det har dock också inneburit en hög belastning på verksamheten, delvis utifrån en viss tröghet i omställning från lägre till högre tryck, vilket vi behöver beakta framåt.

Förändringar i verksamheten och utfall

I vår **ungdomsverksamhet** har vi ställt om Ungdomskollektivet till ett mer efterfrågat jour- och stöd boende och beläggningen ökade från cirka 70 % till fullbelagt tämligen omgående. Londongatans motivationsboende har ställts om till ett boende för ensamkommande flyktingbarn och den läkemedelsstödda samverkansverksamheten har flyttats till Lambergsgatan, vilket innebär lägenhetsboende och ett mer anpassat platsantal (13). Boendet har döpts till **Dana eftervård** och är för dagen fullbelagt. Boendet vid **Andersgårdsgatan** med 44 platser stängde vid årsskiftet och drygt hälften av de boende där har gått vidare till vår nystartade försöksverksamhet i enlighet med principerna för "housingfirst" (25 platser som kopplas till akutverksamheten vid **Tillfället**). Projektet har döpts till **"Bostad som grund"** och innefattar 16 lägenheter i block och 9 insprängda lägenheter med individuellt anpassat boendestöd i samverkan med boendesjuksköterskorna och uppsökarna och eventuellt andra aktuella aktörer. Vi har börjat titta på olika typer av lösningar när det gäller att komma vidare från Akutverksamheten och motverka inlåsningseffekten även på andra sätt. **Långsiktigt boende** har utökats på bekostnad av Träning och referensboende, beroende på efterfrågan och verksamhetskrav. Från **Träning och referensboende** tillsammans med **Ungdom och familjeboendet** har dock 70 personer/hushåll gått vidare till egna eller kommunala kontrakt.

Brukarmedverkan

Vi har sett en ökad brukaraktivitet under året med stöd av GARP som inneburit ett ökat utbud av fritidsaktiviteter tillsammans med några av våra frivilligorganisationer. Det har främst gällt enheten för **Stöd och rehabilitering**.

På **Bergsjöhöjd** har man genomfört en brukarrevision med mycket gott resultat.

Personalutveckling

Vi har fortsatt en metodsatsning för personalen i MI (motiverande intervju) som baseras i bemötande och motivationshöjande samtalsstöd. En stor del av personalen är nu utbildad och våra arbetsledare vidareutbildas och får hjälp i att hitta system för att hålla metoden levande.

Omvärldsorientering och evidens

Vi har inlett vissa kontakter och utbildningsinslag vad gäller aktuell forskning både med hjälp av Socialstyrelsen och hemlöshetsforskare i Göteborg. Vi har under året också blivit medlemmar i den europeiska hemlöshetsorganisationen "Habitact" och tagit del av internationell utveckling och forskning.

Samverkan

När det gäller samverkan och dialog med stadsdelarna har det varit svårt att bibehålla eller hitta nya former för samverkan under omorienteringen mot de nya stadsdelarna. Vi har dock prövat en dialogmodell med Bergsjön, som vi gärna vill jobba vidare med. Internt fortsätter **Kvinnovårdkedjan** att arbeta tillsammans med andra berörda aktörer i kvinnofridsfrågan inom ramen för SAMS.

Socialjouren

Socialjouren har efter översyn och ekonomiskt tillskott arbetat sig i balans, även om det inte är helt klart ännu. Ny enhetschef tillträdde den 1 september och man prövar sig fram med nytt schema, i nya former där en fast anställning ska utgöra grunden (jouren har tidigare haft en hög andel timvikarier och en budget i obalans). Målformulering och uppföljning är teman som fokuseras, efter att ramar och formalia har formulerats.

DOK, DUR och BBiC

DOK och DUR har konstaterats som "inte kompetensenliga". DOK har övergått i förvaltning och utveckling under ledning av Växjö universitet och Journal digital. DUR är på uppdrag av staden avvecklat. BBiC fortsätter sitt uppdrag med implementeringsstöd till Socialtjänsten och kommer att flyttas till det nya verksamhetsområdet Social utveckling.

En kort framtidsblick

Vi har en mindre prisökning 2011, men den innefattar också en kvalitetshöjning. Våra boendesjuksköterskor som funnits i projektform blir kvar och ingår i priset. Även drogtester och tolkkostnader kommer att innefattas i de nya priserna. Det finns en viss osäkerhet kring TNE vad gäller finansiering, men även kring fortsatt organisering. Vi ligger kvar på en hög beläggning och med det minskade platsantalet under 2010 bedömer vi den ekonomiska risken som låg. Vi har inlett en tätare kontakt med forskningsvärlden och planerar vissa utbildningssatsningar tillsammans med verksamhetsutveckling i enlighet med den evidens som finns på området.

3.2.1.2 Stöd till familjer och individer

Inför 2010 fanns ett samlat besparingskrav på 7 % för verksamhetsområdet. Planen för besparingar följde en förvaltningsgemensam prioritetsordning, vilken innebar att lägst besparingskrav lades på lagstadgad verksamhet, direkt stöd till barn och vissa andra utsatta grupper. Möjligheter till synergivinster samt möjliga effektiviseringar vägdes in i bedömningen. Verksamheter som riktade sig till brukare prioriterades före de som riktade sig till profes-

sionella. Utifrån prioriteringarna fick enheterna besparingskrav på mellan 0 – 20%. För att hantera den minskade ekonomiska ramen har totalt cirka 20 tjänster dragits in. Av berörda medarbetare blev åtta personer förhandlat övertaliga. Resterande indragningar innebär att ett antal projektanställda och vikarier inom verksamhetsområdet inte fick förlängd anställning.

När det gäller **ledning och styrning** av det strategiska arbetet och utvecklingsarbetet, har det varit en relativt stor rörlighet och vissa vakanser på lednings- och planeringsfunktioner under året. Av 12 enhetschefer inom området har två avgått med ålderspension och på fem av de andra enhetschefstjänsterna har det under stor delar av 2010 funnits långvariga vakanser av olika orsaker till exempel andra prioriterade uppdrag eller sjukdom. Planeringsfunktionens kapacitet har också minskat på grund av de nya uppdrag förvaltningen hanterat.

Inom **missbruksområdet** har två enheter under året flyttat till nya lokaler. För Mini-Maria innebär flytten att man blir granne med Ungdomsenheten. Detta bör ge synergieffekter och bättre möjlighet till kunskapsutbyte. För Behandlingsenheten innebär nya lokaler att man kan slå ihop tre små grupper, Behandlingsenheterna i Väster och Centrum och Spelberoendeteamet. På så sätt får man en samlad resurs med bredare kompetens.

Arbetet med implementering av nationella riktlinjer inom missbruksområdet och evidensbaserad praktik har fortsatt. Detta har bland annat tagit sig uttryck i:

- Fyra dagars basutbildning för alla medarbetare
- Gemensamt planerings- och utvecklingsarbete med barn- och familjeperspektivet i missbruksvården
- Gemensamt arbete med att utveckla dokumentation i samtliga enheter (DOK och UngdomsDOK), samt med att hitta strukturer för att följa upp och aggregera erfarenheter av insatserna
- Tät samverkan med Beroendesjukvården i samband med deras omorganisation. Genom ett nära samarbete och på sikt även samlokalisering av resurser, kommer personer med missbruksproblematik kunna erbjudas rätt insatser utifrån sina behov oberoende vilken huvudman som ansvarar för dem
- Deltagande i storstadsreferensgrupp i ANDT-sekretariatets arbete med den nationella handlingsplanen för missbruksområdet
- Uppdrag från stadskansliet och IFO-chefer att i samarbete med myndighetsutövning i stadsdelarna se över rutiner kring biståndsbedömning eller stöd och service inom missbruksområdet.

Förbättringsområden är att bättre uppmärksamma barnens behov när det finns ett missbruk hos föräldrarna, tätare samarbete med Boendeverksamheten då majoriteten av de boende har missbruksproblem, tätare samarbete med stadsdelarna för att åstadkomma skraddarsydda behandlingslösningar på hemmaplan eller i kombination med boendelösningar eller inledande institutionsvård.

Inom **ungdomsområdet** har Ungdomsenheten flyttat ihop alla personalgrupper med särskilda uppdrag i nya gemensamma lokaler. Flytten har inneburit en mer enhetlig profil utåt och närheten har gynnat ett gemensamt internt utvecklingsarbete.

På grund av organisationsförändringar hos polisen har ett par mindre omfördelningar gjorts under året. I slutet av året har man förberett för en utökning och utveckling av det uppsökande arbetet. Projektet Ung Kultur 116 avslutades vid årsskiftet. Erfarenheterna därifrån kommer delvis tillvaratas i enhetens övriga uppsökande arbete. En annan effekt av Ung Kultur är att ett nytt uppdrag riktats till Sociala resursnämnden: att bistå med resurser till förvaltningar och bolag när det gäller dialog kring komplexa dilemman i stadsrummet.

Sociala resursförvaltning fick också ett särskilt uppdrag från kommunstyrelsen att under 2010 metodutveckla insatser för unga mellan 13-25 år som är extra utsatta när det gäller risken att hamna i kriminalitet och utanförskap. Efter förberedelsearbete tillsammans med stadsdelarna startade några riktade verksamheter i mitten av 2010. De uppföljningar som gjorts hittills visar att insatserna haft goda effekter för de individer som deltagit. Projektet har även visat på förbättringsbehov av strukturell karaktär. Bedömningen är att det krävs en stor flexibilitet i olika insatser för att lyckas i arbetet. För att lösa de mest komplexa problemen behövs bättre samverkan mellan myndighetsutövare och utförare, liksom tätare dialog med brukare och ideella organisationer. En rapport kommer att presenteras under våren 2011.

Enheterna inom ungdomsområdet kommer 2011 lägga ytterligare kraft på att tydligare samordna sina kompetenser och insatser gentemot stadsdelarna för att stödet skall bli bättre samordnat och få större effekt. Väsentligt för att lyckas med det fortsatta utvecklingsarbetet är att hitta bättre samverkansforum med stadsdelarna, framförallt på områdeschefs/enhetschefsnivå-. Detta för att diskutera framtida behov och mer långsiktiga strategier. Förvaltningen har redan idag samverkan med andra myndigheter men saknar en stadsövergripande dialog om en strategi för insatserna inom ungdomsområdet.

Inom området **familj och relation** har det under året varit stora förändringar på enhetschefsnivå, vilket i viss mån påverkat det gemensamma utvecklingsarbetet.

Familjerättsbyrån har under året genomgått en större organisationsförändring. Förändringar i verksamheten var nödvändiga i samband med besparingar i budgeten, som medförde personalminskning. Syftet med organisationsförändringen var att underlätta en prioritering av ärenden inom myndighetsutövningen, stärka medarbetarnas kunskap och kompetens med möjlighet till specialisering, metodutveckling och möjlighet att koppla kompetensutveckling och handledning tydligare till arbetsuppgifterna. Genom organisationsförändringen förväntas effektivare handläggning och ökad rättssäkerhet kunna uppnås. En första analys av omorganisationen gjordes i maj 2010 och man kunde då se positiva effekter för rättssäkerheten. En mer omfattande utvärdering av förändringarna i verksamheten genomförs i början av 2011. Under året har dock antalet ärenden ökat markant och man har haft problem att klara utredningstiderna. Genom en viss omfördelning inom enheten och i verksamhetsområdet kommer resurserna förstärkas 2011, till att börja med tillfälligt.

Arbetet med våld i nära relationer har fokuserats genom uppföljning av arbetet inom Utväg Barn, Kvinnor och Män. Utifrån medarbetarnas erfarenheter håller ledningsgruppen på att utforma en gemensam uppdragshandling för hela området gällande det fortsatta arbetet, där målsättning, aktiviteter och processtöd kommer definieras tydligare. Förvaltningen fick också under året uppdrag från stadsdirektören att följa upp och revidera Göteborgs stads handlingsplan för våld i nära relationer. Arbetet startades under hösten med att följa upp den gamla planen med medarbetare i Göteborgs stad, samt kartlägga och dokumentera aktuell kunskap på området.

Under året startade man upp Utväg boende för män, i syfte att undvika att utsatta kvinnor och barn skulle behöva lämna sin hemmiljö då mannen utövat våld. Verksamheten har varit väl utnyttjad av stadsdelarna och resultatet utvärderas för närvarande.

Den verksamhetsövergripande SAMS-gruppen som arbetar med en förbättrad Kvinno-vårdskedja har presenterat en rapport med sina slutsatser och förslag på förbättringar. Arbetet har redan resulterat i närmare dialog och samverkan mellan kommun och ideella kvinnojourer och ett gemensamt och förbättrat statistik- och uppföljningssystem. Med genomförda och föreslagna förbättringar är målet att rätt kvinna skall få rätt insats i rätt tid.

Prostitutionsarbetet har haft stort medialt fokus under året. Förvaltningen har haft projektpengar för att delta i det nationella arbetet med prostitution. Det uppsökande arbetet i gatumiljö har fortgått, parallellt med individuellt samtalsstöd. Verksamheten KAST (stöd till köpare av sexuella tjänster) halverades inför 2010 och endast en medarbetare arbetar med gruppen. För att utveckla arbetet riktat mot prostitution behöver det påbörjas ett gemensamt arbete över enhets- och verksamhetsgränserna. Man behöver diskutera inriktningen på arbetet och fördelning av tid och resurser mellan uppsökande arbete, individuellt stöd och konsultativa/kunskapsutvecklande insatser. Resurserna är förhållandevis små personellt och formerna för ett närmare samarbete med andra liknande verksamheter måste diskuteras.

Det **förebyggande och hälsofrämjande arbetet** ingår i flera av förvaltningens verksamheter. Preventions- och Utvecklingsenhetens (PrevU) har dock ett särskilt uppdrag som innebär att vara en resurs för stadsdelarna och den egna förvaltningen när det gäller förebyggande och hälsofrämjande arbete. Man startade 2010 en ny **webbportal** för anställda i Göteborgs Stad. Syftet är att stödja stadsdelarna med adekvat forskningsinformation inom områden som prevention (barn och unga), missbruk, hiv och andra sexuellt överförbara infektioner, föräldrastöd, sexualitet och relationer, pedagogers ledarskap samt arbetet mot mobbning.

Drogvaneundersökningen bland ungdomar har genomförts och resultaten presenterades i en omfattande rapport november 2010 och kommer att föras ut i stadsdelarna i dialogform. Under året har också arbetet mot langning till ungdomar intensifierats. Göteborgs Stad har, tillsammans med andra kommuner i Västra Götaland Länsstyrelsen och polisen, deltagit i två stora kampanjer; Störa langningen och Tänk om.

Förvaltningen fick inför 2010 ett nytt uppdrag att samordna stadens förebyggande insatser mot hiv/STI. PrevU har uppdragen att sammanställa ett förslag till handlingsprogram för Göteborgs Stad på detta område, samt att ansöka och föreslå fördelning av statsbidragen för förebyggande arbete mot hiv/STI.

Övergripande analys

Besparingar, förändringar i ledningsfunktioner och lokalbyten till trots, har verksamheten mött fler brukare under 2010 än under föregående år. Flera enheter har ökat antalet brukare och ett antal har tagit emot lika många som året innan, men med mindre resurser. Trots detta finns det i dag köer till ett antal av våra verksamheter och krav på utredningstider som inte kan mötas upp fullt ut. Kärnverksamheten och kontakten med brukarna har prioriterats genom att begränsa tid och resurser till handledning och kompetensutveckling för medarbetarna. Detta har under året till viss del medfört att medarbetarna känt sig mer belastade. Någon medarbetarundersökning har inte genomförts under 2010 så det är svårt att avgöra i

vilken omfattning det påverkat medarbetarnas totala situation. Bedömning är och att det finns ett uppdämt behov av kompetensutveckling 2011.

För enheter med åtaganden som inte kan tillgodoses på annat sätt, har därför inför 2011 beslutats om tillfälliga förstärkningar, genom omfördelning inom verksamheten. För andra verksamheter betyder det att väntetider kommer att finnas under 2011. Situationen följs upp regelbundet för att bedöma påverkan för brukare, medarbetare och andra intressenter.

När det gäller förändringar och vakanser på lednings- och planeringsnivå bedöms påverkan på den dagliga driften varit liten. Däremot är det rimligt att anta att möjligheterna och utrymmet till metod- och verksamhetsutvecklingsaktiviteter påverkats negativt samt att belastningen på cheferna varit stor. Utifrån ovanstående verksamhetsbeskrivning kan ändå konstateras att det skett en mängd utvecklingsaktiviteter och strategiskt arbete. Detta har möjliggjorts genom gedigen erfarenhet hos enhetscheferna, utvecklad service och hög kompetens i förvaltningens stödprocesser. Men också genom verksamhetsområdets kunniga och engagerade medarbetare som tar ett stort ansvar i utvecklingsarbetet.

3.2.1.3 Funktionshinder och särskilda uppdrag

Verksamhetsområdet Funktionshinder och särskilda uppdrag har för 2010 prioriterat tre mål för alla enheter att fokusera särskilt på. Dessa är:

- Samverkan med stadsdelarna skall förbättras
- Utveckla metoderna för att mäta nyttan av våra tjänster
- Nöjdheten bland medarbetarna (så som den uttrycks i medarbetarenkäten) skall öka

Samverkan med stadsdelarna har varit en mycket prioriterad fråga. Många av enheterna inom verksamhetsområdet har arrangerat informationsträffar/fokusgrupper med representanter från stadsdelarna och bl.a. fokuserat på stadsdelarnas behov/förväntningar och nöjdhet. Ytterligare aktiviteter planeras att genomföras under hösten.

Vi jobbar ständigt med att utveckla våra verksamheter så att brukarna upplever att de har än större nytta av våra tjänster. På Eldorado har årets utbildningar och studiebesök förändrats utifrån efterfrågan, Teckenspråksforum har under våren utvecklat upplägget av sina informationsträffar och Lägrerverksamheten har utvecklat nya lägerformer. Efterfrågan på t.ex. syskonläger och familjekollo inom socialtjänsten ökar. Läger för ensamkommande flyktingbarn (somaliska flickor) har genomförts för första gången.

Vad gäller det sistnämnda målet ovan har detta mål inte kunnat följas upp då medarbetarenkäten inte genomförts detta år, vilket var förväntan då målet formulerades i december 2009.

Efter många månader av renovering kunde Dalheimers hus flytta in i sina "nygamla" lokaler hösten 2009. Att anpassa verksamheten efter nya behov och förändrade ekonomiska ramar har präglat hela 2010. Beläggningen på korttidsboendet är fortfarande inte tillräckligt hög för att ekonomin ska vara i balans och anpassningar av verksamheten för att bättre passa stadsdelarnas behov pågår. Beläggningen har dock ökat under hösten i relation till våren.

Dalheimers hus bad fick stängas under årets första fyra månader p.g.a lokalproblem, vilket bl.a. medförde kraftigt minskade intäkter. Badet öppnade i maj igen. Det fick dock stängas en kort period i slutet av året igen, men kommer om situationen utvecklar sig som planerat åter att öppnas för allmänheten i början av 2011.

Social resursnämnd är tillsammans med Fastighetsnämnden **processägare** till målet "Många människor med psykiska funktionshinder saknar idag arbete och bostad, därför ska antalet fullvärdiga bostäder och möjligheten till meningsfull sysselsättning öka". Vår nämnd ansvarar för sysselsättningsdelen i målet och har sedan 2009 arbetat stadsövergripande och i samverkan med arbetsförmedling, VG-regionen, försäkringskassan samt med vuxenutbildningsförvaltningen. Arbetsgruppen som går under namnet PA gruppen, psykiskt arbetshandikapp har till dags datum:

1. Definierat begreppet psykisk funktionsnedsättning.
2. Gjort ett försök till att definiera begreppet "meningsfull sysselsättning".
3. Kartlagt vilken sysselsättning och utbildning som idag erbjuds av Göteborgs Stad för målgruppen.
4. Givit Personliga Ombud, Bräcke Diakoni uppdraget att via en enkät få brukare att besvara frågor om behov och stöd ut till sysselsättning.
5. Tagit fram en processkartläggning som kan användas som ett verktyg för handläggarna inom socialtjänsten och haft ute den som ett pilotprojekt i två stadsdelar, Kärra-Rödbo samt Härlanda. Detta verktyg beskriver de olika myndigheternas ansvar och var och när individen kommer in i sin återhämtningsprocess. Den visar tydligt på att vikten av samverkan är den viktigaste framgångsfaktorn.

Just nu arbetar gruppen med att ta fram en handlingsplan för Göteborgs Stad. Målet är att medborgaren ska få ett likvärdigt bemötande i hela staden och få stöd i att hitta rätt sysselsättningsnivå från början. Planen kommer att vara klar i början av 2011 för att sedan kommuniceras ut till stadsdelarna.

I maj 2010 gav kommunstyrelsen förvaltningen i uppdrag att starta ett boende för ensamkommande flyktingbarn. Boendet som finns på Londongatan på Hisingen har 16 platser och öppnade den 1 oktober och redan efter att par veckor var alla platser belagda. Ungdomarna kommer via Migrationsverket och är asylsökande mellan 15 och 18 år. Hittills har åtta av ungdomarna fått sin asylansökan beviljad och övriga väntar på besked. Ett arbete med att hitta en fungerande boendekedja för de ungdomar som får uppehållstillstånd pågår och ska rapporteras till kommunstyrelsen under första kvartalet 2011.

Kommunstyrelsen har sent under hösten även beslutat att Enheten för samhällsinformation samt Flyktingguide ska överföras från SDN Gunnared till Social resursnämnd 2011-01-01. En ny enhet "Etableringsenhet" ska så snart som möjligt startas för att i nära samarbete med Arbetsförmedlingen ta hand om alla nyanlända flyktingar i Göteborg. Arbetet med rekrytering och planering för den nya enheten startade under hösten och om allt går som planerat kommer verksamheten att kunna starta i april 2011.

3.2.1.4 Social ekonomi

Nya uppdrag för enheten

I enhetens budget för 2010 fanns två särskilda satsningar: Tre miljoner kronor avsattes för en satsning på praktikplatser och anställningar för ungdomar, vilket innebar att enheten förstärktes med en medarbetare på 50 % under större delen av året. 500 tkr tillfördes enheten för att utreda möjligheten att låta sociala företag verka inom hemtjänstens område. Detta uppdrag innebar att en projektledare rekryterades i oktober.

Enheten fick i början av 2010 ett uppdrag att handlägga de bidragsansökningar som följer med att nämnden är utdelningsstyrelse för de sociala fonderna. Administrationen av de sociala fonderna har förekommit under hela året, men varit mer omfattande under vår och höst. Under 2010 har 24 stiftelser och en gåva tillsammans haft 5 711 048 kr att dela ut till behöriga

Samverkan med föreningslivet

I början av året bildades Samverkansrådet som har som uppdrag att verka för en utvecklad samverkan mellan sektorn social ekonomi och Göteborgs Stad. Enheten har deltagit i den partssammansatta arbetsgrupp som har skrivit ett förslag till plattformsdokument för samverkan. Vidare har enheten skött sekretariatet åt rådet. Då det fanns behov av att förstärka enhetens informationsarbete bland annat för att stödja Samverkansrådet med att arbeta fram en kommunikationsplan för rådets arbete, anställdes i september en informatör på 100 % till och med december.

Föreningsutbildningar

En längre ”pilotutbildning” slutfördes under våren. Tack vare extra medel från Göteborgs Folkhögskola kunna denna genomföras under sex månader. I övrigt har kurser genomförts för revisorer samt kurser i föreningsekonomi och databokföring.

Ett EU-informationstillfälle för föreningar genomfördes i samarbete med ESF-rådet. Här presenterades bl.a. vilka möjligheter det finns att söka bidrag.

Utvecklingsarbete

Under året har ett stort utvecklingsarbete skett för att skapa förvaltningens första e-tjänst. Tjänsten kommer att vara ett stöd både för förvaltningen och för föreningslivet och den kommer tas i bruk våren 2011. E-tjänsten kommer även att bidra till att staden får ett sammanhållet föreningsregister.

De ideella kvinnojourerna har gemensamt deltagit i det utvecklingsarbete som lagt grunden för underlagen till den gemensamma statistiken som nu används av såväl de ideella jourerna som av Kriscentrum för kvinnor. För första gången kommer det att finnas ett underlag för statistisk bearbetning, analys och planering som utgår från uppgifter om samtliga kvinnor och barn som har bött på kvinnojourerna i Göteborg under 2010. Genom utvecklingsarbetet i SAMS har en ökad dialog mellan Social resursförvaltnings egna stödresurser och de ideella kvinnojourerna ökat. Samarbetet med de ideella organisationerna har säkrats genom att den utvecklingsledare som ansvarar för stödet till de ideella kvinnojourerna finns med i SAMS och svarar för stöd och struktur för samarbetet inom den ideella sektorn som mellan sektorn och kommunen. Initiativet att bilda SAMS och påbörja arbetet ”på tvären” har resulterat i att alla deltagande verksamhetsföreträdare har inhämtat kunskaper om varandras verksamheter. Genom att träffas regelbundet har förståelsen sinsemellan ökat vilket också medfört att möjligheten att hitta lösningar som gynnar målgrupperna ökat. En viktig framgångsfaktor är att utvecklingsledaren från social ekonomi har fungerat som länken mellan de ideella kvinnojourerna och kommunen.

Stöd till sociala arbetskooperativ

Stödet till sociala arbetskooperativ har liksom övriga verksamheter fått en snävare ekonomisk ram med ett sparbeting på ca 7 %. Trots detta har man kunnat göra lokalmässiga förbättringar, samt bibehålla och i vissa fall till och med öka antalet kooperativ/kooperatörer som får stöd.

Kooperatörshuset har under året gjort vissa förändringar gällande handledarnas arbetssätt och utformningen av stödet så att resurserna kan användas mer flexibelt och därmed räcka till fler. Man har parallellt arbetat med att ge utbildning och stöd till kooperativ så att dessa skall kunna fungera mer självständigt. En tydlig tendens hos de kooperativ som får stöd av Kooperatörshuset är att antalet personer med anpassade anställningar i kooperativen har mångdubblats. Istället för sjukpenning och försörjningsstöd, har många kooperatörer trygghets- eller lönebidragsanställningar. Detta ökar också stabiliteten i kooperativen och minskar behovet av handledning i den dagliga driften. Dock ökar i stället behovet av utbildning och konsultation i arbetsgivarfrågor, bokföring och verksamhetsutveckling.

Klippankooperativen har en delvis annorlunda inriktning då man inte erbjuder anställningar i kooperativen. De som uppnår högre arbetsförmåga slussas istället vidare ut i arbetslivet eller i studier. Efterfrågan på de kooperatörsplatser som då blivit lediga har varit god. Kooperatörerna har ibland omfattande funktionshinder och stort omvårdnadsbehov. För att kunna erbjuda dem möjlighet att delta utan att detta tar för mycket av handledarresurser från andra kooperatörer, har enheten inför året avtalat med ett assistentbolag som ersätter vissa timmar för personlig assistens. Under året har en av verksamheterna också kunnat flytta till permanenta lokaler i anslutning till övriga kooperativ, efter att flera år haft tillfälliga paviljonger. Lokalerna är så pass rymliga att det finns utvecklingspotential om det framöver finns resurser och nya verksamhetsidéer.

Enheten har under året haft en tät samverkan med de olika organisationerna inom sektorn, detta bedöms mycket utvecklande då man har många gemensamma frågor kring utbildningsbehov, arbetsmarknad, marknadsföring, lokaler etc. I planerna för "föreningshuset" Mötesplats social ekonomi i Göteborg, ingår gemensam butik/utställningsyta för sociala arbetskooperativ och sociala företag. En partssammansatt grupp kommer bildas för detta arbete.

Det största problemet för etablering av nya kooperativ är fortsatt de bristande möjligheterna till investeringskapital, dyra lokaler och till viss del kostnad för handledningsstöd.

3.2.1.5 Övrig verksamhet

Uppdraget S2020

Uppdraget S2020 har under året genomfört ett antal utbildningar, opinionsbildningstillfällen och nätverksträffar. Uppdraget har under året bedömts som en kärnverksamhet i förvaltningen och därför har Ledningsgruppen S2020 avvecklats. Större arbetsgrupper och referensgrupper kvarstår med representanter också från GR, GU, CTH. Verksamheten är också på flera sätt knuten till Mistra Urban Futures. Dessutom har S2020 varit delaktigt i att skriva fram nya reglementen för stadsdelsnämnderna. I dessa betonas stadsdelarnas roll i samhällsplaneringen.

Återvandring

Vid årsskiftet 2009/2010 fick nämnden ett nytt uppdrag kring Återvandring. Uppdraget hade tidigare legat organisatoriskt under SDN Frölunda. Verksamheten har som mål att stödja de invandrare som har uppehållstillstånd, men som funderar på att återvända till sitt hemland. De tre medarbetare som fanns i verksamheten hade sin anställning i kommunen men var verksamma i föreningen GöteborgsInitiativet (GI) som kommunen hade ett samverkansavtal med. Nämnden genomförde under våren en utredning av verksamheten vilket ledde till beslutet att säga upp samverkansavtalet med GI och istället bedriva verksamheten

i egen regi. Hösten 2010 överfördes därför två av medarbetarna till kansliet och vid årsskiftet 2010/2011 kom även den sista medarbetaren över. En uppdragsbeskrivning för hur Sociala resursnämnden skall arbeta med återvandring togs fram under hösten och fastställdes i december 2010.

Tillståndsenheten

Arbetet med nya alkoholpolitiska riktlinjer för staden slutfördes och antogs av kommunfullmäktige. Inriktningen i riktlinjerna byggde på en modernisering och en anpassning till övriga storstäder med bland annat utökat krav på utbildning för krogpersonal, ökat krav på antalet ordningsvakter och på ansvarsfull servering. Förberedelserna inför den nya alkohollagen fortgick under hela året med utbildning av personal, genomgång av material och samverkan med övriga storstäder.

De mål som var kopplade till samverkan och det arbete som påbörjades 2009 med polismyndigheten kring tillsyn, remisser och narkotika, kunde vi inte arbeta med som planerat då polismyndigheten genomförde en större omorganisation där den nya polisledningen valde en ny inriktning på arbetet där dessa frågor inte prioriterades.

Under 2010 genomfördes flera nya utbildningar i syfte att ge möjlighet till att ytterligare höja kompetensen hos dem som arbetar i krogmiljö. En ny påbyggnadskurs kom i gång med inriktning på legitimationskontroller och försäljning till ungdomar. Särskilda temakvällar om olika narkotiska preparat har ordnats för förordnade ordningsvakter.

RUS har även testat en ny utbildningsmodell efter ett pilotprojekt på Hisingen, som avslutades sommaren 2010. Modellen bygger på tre halvdagar i stället för som tidigare två hel dagar. Syftet är att göra utbildningen mer tillgänglig för restaurangerna och dess personal. Utbildningstillfällena ges både på förmiddag och på eftermiddag så att kursdeltagarna kan välja den tid som passar den egna verksamheten bäst.

Samarbetet med restaurangbranschen har fungerat bra under 2010. Regelbundna möten har hållits i restaurangrådet med representanter från SHR (Sveriges Hotell och restaurangföretagare) och HRF (Hotell och Restaurang facket) och en rad olika myndigheter (bl.a. skatteverket, räddningstjänsten, polismyndigheten och miljöförvaltningen). Under 2010 har en handlingsplan tagits fram i syfte att tydliggöra restaurangrådets samverkansuppgift.

I november 2010 genomförde tillståndsenheten sin femte krögarmässa. Uppslutningen var bra även om deltagarantalet var ungefär det samma som 2009. Deltagarna var nöjda och anser att krögarmässan är ett bra forum för att få ny information och träffas för att ställa frågor till olika myndigheter.

Student 2010, ett projekt med syfte att minska berusningsdrickandet under studentfesterna, genomfördes med gott resultat under våren 2010. Det kunde konstateras att det var lugnare på stan och förbättrad ordning och nykterhet jämfört med föregående år.

3.3 Fördjupad analys beträffande ekonomi och personal/medarbetare

3.3.1 Analys av årets utfall

	Utfall	Aktuell budget	Avvikelse	utfall 2009	Utfall 2008
Nettokostnad	-358 410	-379 224	20 814	-382 056	-391 218

Kommunbidrag	379 224	379 224	0	382 681	359 476
Resultat	20 814	0	20 814	625	-1 742
Eget kapital	49 807	28 993	20 814	28 993	28 368
Lönekostnad exkl arvoden	270 602	-273 210	-2 608	-270 423	-251 838
Arbetad tid (årsarbetare)	936	927	-9	945	905
Lönekostnad per årsarbetare	289			286	279

Utfallet för 2010 uppgår till 20 814 tkr. Det egna kapitalet uppgår till 49 807 tkr. Den senaste prognosen som lämnades uppgick till 21 000 tkr, vilket väl överensstämmer med årets resultat. Årets budgeterade resultat uppgick till 0 tkr, vilket medför att årets utfall innebär en positiv avvikelse med 20 814 tkr i jämförelse mot budget. De största differenserna avser:

- Högre intäkter än budgeterat. Många av de intäktsfinansierade verksamheterna redovisar högre försäljningsintäkter än budgeterat. De största posterna utgörs av Boendeverksamheten med cirka 6 000 tkr (detta inklusive hyresintäkter), Familjevården 1 700 tkr för att ta några exempel. I en jämförelse med motsvarande period föregående år har de sammantagna intäkterna ökat med 26 000 tkr.
- Lönekostnaderna är lägre än budgeterat inom samtliga verksamhetsområden. Vakanser har funnits inom förvaltningsledningen, bland enhetschefer och bland medarbetarna i verksamheterna. Anledningen till detta är dels att det tar tid att tillsätta vakanser och att hitta vikarier vid längre sjukskrivningar. Ytterligare en förklaring är dessutom att en stor försiktighet har tillämpats avseende vikarier och tillsättningar i allmänhet. Dessutom var semesterlöneskuldskostnaderna lägre än budgeterat, vilket också påverkar det ekonomiska resultatet positivt
- Lägre IT-kostnader än budgeterat.

För 2009 uppgick utfallet till 625 tkr. Den största skillnaden i jämförelse med föregående år är utfallet inom boendområdet. Förra året uppgick beläggningen till cirka 89 procent, till skillnad mot årets beläggning på 92 procent. Dessutom redovisade Socialjouren ett stort underskott, vilket i år reglerats med 3 600 tkr i vårens kompletterande budgetbeslut.

Lönekostnaden är lägre än budgeterat. I jämförelse med föregående år har årsarbetartalet minskat med 9 stycken, främst beroende på anpassningsarbetet inför året men till viss del även på grund av tidigare nämnda vakanser. Lönekostnaden är till följd av detta i princip oförändrad gentemot föregående år trots årets löneavtal. Det går också att konstatera att skillnaden mot föregående år avseende årsarbetartalet inte förändrats väsentligt under hösten. Detta ger en indikation om att antalet årsarbetare ökat något under årets senare del. Snittlön per årsarbetare har ökat. Dock inte i samma utsträckning som snittet för avtalsrörelsen på ca 2,2 procent. Att göra en någon djupare analys synes inte motiverat då årsarbetartalen för 2009 ses som helt exakta.

Inför 2011 kommer verksamheten att öka, dels på grund av nya uppdrag och dels på grund av att överskotten beräknas minska. Inom Boendeverksamheten har kvalitetsförstärkningar beslutats och dessutom kommer volymen att minska något på grund av nedläggningen av Andersgården samt flytten av substitutionsboendet från Londongatan. Det bör också påpekas att risker föreligger avseende efterfrågan. 2009 uppgick efterfrågan till 89 procent och

2010 till 92 procent. Risken avseende efterfrågan inom boendet är inte ny men i förhållande till att marginalerna minskar blir denna mer betydande.

Äldreboendet på Bergsjöhöjd drivs till väldigt låga kostnader i förhållande till övriga äldreboenden i staden. Budgeten för denna enhet är ansträngd och det går att skönja att kostnaderna för bland annat förbehållsbelopp ökar. I dagsläget pågår ett projekt för att optimera bemanningen med förhoppning om en bibehållen/ökad kvalitet till en fortsatt låg kostnad.

Dalheimers hus får fortsatt ses som en risk. Ett aktivt arbete pågår för att minska kostnaderna i förhållande till intäkterna. Under hösten går det också att se att kostnaderna stannat av vilket är positivt.

Från och med den förste januari får förvaltningen nya verksamheter i form av Möjligheter-nas hus samt Enheten för samhällsinformation. Dessutom tillkommer etableringsenheten någon gång under våren. Hur dessa enheter bär sig ekonomiskt återstår att se.

Slutligen bör också nämnas att förvaltningen ökar sin finansieringsgrad till andra intäkter än kommunbidraget. Under 2010 översteg dessa kommunbidraget och förväntas så göra även 2011. Detta kan bidra till en högre osäkerhet med försämrade planeringsmöjligheter. En förändrad efterfrågan alternativt minskade bidrag från stat och länstyrelser innebär som alltid både risker och möjligheter. Det är dock viktigt att kontinuerligt följa ekonomin för att på så sätt kunna "gasa och bromsa" i tid. Förvaltningen har hittills visat en god förmåga att snabbt kunna ställa om vid förändrade förutsättningar vilket ger en viss trygghet.

3.3.2 Nettokostnads-, lönekostnads- och personalvolymsutveckling

	År 2009	År 2010
Nettokostnadsutveckling	5,8 procent	-6,2 procent
Personalvolymsutveckling	3,6 procent	-1,0 procent
Lönekostnadsutveckling	7,4 procent	0,1 procent

Nettokostnadsutvecklingen uppgår till -6,2 procent, -23 646 tkr, i jämförelse med föregående år. Motsvarande siffror för lönekostnadsutvecklingen visar en ökning på 0,1 procent, 179 tkr. Nettokostnadsutvecklingen överensstämmer med den prognos som lämnades i oktober.

Den budgeterade nettokostnaden uppgick till -1 procent med anledning av anpassningar till förvaltningens förändrade kommunbidragsram. Anledningen till att nettokostnaden har minskat i förhållande till motsvarande period föregående år bör ses ur ett helhetsperspektiv. Förvaltningens totala kostnadsmassa har enbart ökat med 2 700 tkr samtidigt som intäkterna har ökat med 26 300 tkr. De största anledningarna till förändringen, förutom försiktigheten avseende de försämrade förutsättningarna i budget 2010, är:

- Sänkta arbetsavgifter på cirka 1 400 tkr.
- Lägre IT kostnader än föregående år 1 750 tkr.
- Ökade intäkter inom boendeområdet i jämförelse med föregående år beroende på ökad beläggning. Den högre beläggningen får effekter både avseende hyresintäkter från brukarna samt omvårdnadsintäkterna från stadsdelarna. Den ökade efterfrågan har i huvudsak hanterats med befintlig personal och utan nyrekryteringar. Totalt har nettokostnaden inom Boendeverksamheten minskat med cirka 13 500 tkr.

- Lägre lönekostnader och högre intäkter än föregående år inom området Stöd till familjer och individer. Lönekostnaderna är lägre främst beroende på de neddragningar som gjordes inför året men också på grund av vakanser. Dessutom går den intäktsfinansierade verksamheten bättre än föregående år, vilket särskilt gäller familjevården. Totalt har nettokostnaden inom verksamhetsområdet minskat med cirka 4 700 tkr.
- Inom funktionshinderområdet har nettokostnaden minskat främst med anledning av nedläggningen av Ledsagarservice, öppnandet av Dalheimers hus samt minskade kostnader inom Aktivitetshusen. Nettoeffekten beräknas till cirka 6 500 tkr.
- På grund av årets besparingar har föreningsbidragen till frivilligsektorn minskat i jämförelse med föregående år. Påverkan på nettokostnaden beräknas till cirka 1 100 tkr.

Kostnaden för årets löneavtal beräknas till cirka 4 600 tkr. Överhänget från föregående års avtal beräknas till cirka 2 300 tkr, vilket ger en total effekt om 6 900 tkr. då det finns en viss osäkerhet kring årsarbetartalet för 2009 blir det svårt att göra någon mer exakt bedömning. Det går dock att konstatera att förändringen i årsarbetartalen korrelerar med lönekostnadsutvecklingen när löneavtalen exkluderas. Med andra ord är det svårt att se huruvida någon löneglidningseffekt finns. En bedömning är dock att löneglidning är försumbar.

Det finns inte några väsentliga differenser mellan de lönepolitiska målen och yrkesgrupper i förvaltningen. I år har förvaltarna justerats i förhållande till de lönepolitiska målen och tidigare år har detta skett med behandlingsassistenterna.

2011 års budget medger en nettokostnadsutveckling på 9,5 procent. Förvaltningen har ännu inte haft något år som är det andra likt. Under 2008 expanderade förvaltningen mycket och nettokostnaden ökade med 23 procent och under 2009 uppgick nettokostnaden till 6 procent. Inför 2010 hade nämnden besparingsbeting om 6 procent inklusive förändringsfaktorn. Utfallet blev dock lägre som tidigare nämnts. Det kan också tilläggas att förvaltningens finansiering i år till högre grad utgörs av intäkter än av kommunbidrag. På samma sätt förväntas det bli under 2011. Att enbart se till nettokostnaden i förvaltningen blir inte helt rättvisande. Då ungefär hälften av nämndens finansiering utgörs av andra intäkter än kommunbidraget. Ett negativt resultat i den intäktsfinansierade verksamheten påverkar nettokostnaden likväl som ett positivt resultat. Detta påvisar vikten av hela tiden arbeta med att ha korrekta priser på den verksamhet som säljs. I dagsläget görs dock ingen annan bedömning att nettokostnadsutvecklingen kommer att uppgå till 9,5 procent 2011.

3.3.3 Rekryteringssituation, personalrörlighet

	År 2008	År 2009	År 2010
Antal tillsvidareanställda	620	734	765
Avgång, tillsvidareanställda	46	33	50
Rekrytering, tillsvidareanställda	109	57	72
Varav antal kommuninternt rekryterade	45	6	23

Förvaltningen har under året haft goda möjligheter att rekrytera kompetent personal inom alla områden.

Ca 30 % av förvaltningens medarbetare förväntas gå i pension de närmaste 10 åren varav 10% de närmaste 5 åren. Pensionsavgångarna är spridda över förvaltningen och förväntas inte med lite god planering förorsaka några större problem. Av förvaltningens enhets- och gruppchefer är det 45 % som förväntas gå i pension under de närmaste 10 åren, avgångarna ligger tämligen jämt fördelade över åren. Förvaltningen är aktiv i att identifiera nya chefer bl a genom deltagande i programmet Morgondagens chef.

Innan lågkonjunkturen fanns svårigheter att rekrytera behandlingsassistenter som uppfyllde kraven för tjänsterna. Behandlingsassistenter är förvaltningens största befattningsgrupp och olika åtgärder inom verksamhetsområdet genomförs som förväntas öka attraktivitet för att behålla och rekrytera kompetent personal t e x kompetensprofiler och individuella utvecklingsplaner, översyn av hur arbetet skall organiseras mellan olika befattningsgrupper samt en samordning och kvalitetssäkring av rekrytering av timvikarier.

Flyktingverksamheten fortsätter växa inom förvaltningen och förvaltningen kommer att ha ett fortsatt rekryteringsbehov. Såväl tjänsterna på boendet för ensamkommande flyktingbarn som på etableringsenheten har varit mycket attraktiva med ett stort antal kvalificerade sökande.

3.4 Intern kontroll

Intern kontroll är ett verktyg som stödjer att förvaltningen arbetar med sitt uppdrag och sina mål så effektivt som möjligt och enligt de lagar och regler som gäller. Intern kontroll är inget som kan väljas bort. Göteborgs stad kräver bland annat att anvisningar skall finnas om vad intern kontroll är. Det skall också finnas en intern kontrollplan och alla medarbetare och chefer ska känna till sitt ansvar.

I syfte att öka kunskapen om intern kontroll hos medarbetarna har förvaltningen tagit fram en broschyr om intern kontroll kopplat till etik och moral. Till broschyren har också ett antal diskussionsfrågor tagits fram. Målet är att broschyren samt tillhörande frågor först skall diskuteras i verksamhetsområdenas ledningsgrupper och sedan ute på enheterna på ett apt eller dylikt. Ambitionen är att detta arbete skall vara genomfört till sommaren 2011. För att ytterligare nämna väsentliga frågor avseende intern kontroll bör arbetet med Målbild 2013 nämnas. Detta arbete syftar till att stärka förvaltningens arbete med mål, uppdrag, analys, dokumentation samt utvärdering. Givetvis påverkar detta den interna kontrollen i positiv riktning. Slutligen bör det också nämnas att det arbetas med intern kontroll i det dagliga arbetet som inte finns nämnt i intern kontrollplanen såsom till exempel utbildningar inom de administrativa områdena.

Återkoppling intern kontrollplan 2010

År 2010 var det första året som förvaltningen arbetade med en formell intern kontrollplan. Framtagandet av planen gjordes utifrån "brainstorming" där en brutto- lista togs fram. Utifrån denna gjordes en väsentlighets- och riskanalys i enlighet med de anvisningar nämnden beslutat om. De risker som kom i en viss risknivå skulle granskas. Vad som kan konstateras är att 2010 års plan inte fullt ut hunnits med. Ett fåtal frågor har fått flyttas över till 2011 års plan men detta får ses utifrån att det var första gången som en sådan plan tagits i bruk. En sammanfattning av granskningarna enligt intern kontroll planen finns i Bilaga 4.

3.5 Värdering av eget kapital

I bokslutet för 2011 redovisas ett eget kapital på cirka 49,8 mkr och tidigare bedömningar om storleken på det egna kapitalet har pekat på en nivå mellan 25-30 mkr.

Förvaltningens prognostiserade intäkter, exklusive kommunbidraget, för 2011 förväntas uppgå till cirka 398 mkr. Detta innebär att intäkterna förväntas bli högre än kommunbidraget nästa år, precis som det var 2010. Försäljning av verksamhet och entreprenader utgör den största posten om cirka 257 mkr. Till detta kan dessutom de förväntade intäkterna för hyror och arrenden om 44 mkr läggas. I och med nämndens nya verksamheter inom flyktingområdet beräknas bidragen komma upp i 62 mkr. Mycket förenklat skulle en förändrad efterfrågan av förvaltningens tjänster innebära en förändring med nästan 4 mkr. Med anledning av de nytilkommande verksamheterna beräknas också förvaltningens kostnader öka och de största posterna på kostnadssidan utgörs av personalkostnader och lokalkostnader. Detta medför svårigheter att anpassa kostnadsläget på kort sikt. Om exempelvis 2011 års löneavtal blir en procent högre än budgeterat ökar förvaltningens kostnader med cirka 4 mkr på helåret.

Förvaltningen har hittills visat prov på att kunna ställa om till förändrade ekonomiska förutsättningar på ett bra sätt vilket minskar risken något. Däremot innebär den minskade finansieringsgraden av nämndbidrag en betydligt ökad risk. Ovanpå denna bedömning får läggas nämndens egen ambition att vilja använda eget kapital för angelägna utvecklingsprojekt.

Den samlade bedömningen av tänkbara risker och möjligheter medför ett önskvärt eget kapital på mellan 35-40 mkr. För att precisera detta ytterligare, i avvaktan på centrala beslut, synes ett eget kapital på 37,5 mkr rimligt. Detta kan sättas i relation till ett eget kapital om 5 procent av förvaltningens omsättning som beräknas uppgå till 39,4 mkr.

4 Resultat enligt organisationsstrukturen

Resultat i tkr per område	Nämndbidrag	Årets resultat	Budgeterat resultat	Utgående eget kapital	Resultat 2009
Boendeverksamheten	87 285	6 812	0	0	-4 327
Stöd till familjer och individer	120 285	2 677	0	0	689
Funktionshinder och särskilda uppdrag	63 064	588	0	0	2 739
Social ekonomi	98 370	285	0	0	1 343
Övrig verksamhet	10 220	10 452	0	49 807	181
Summa	379 224	20 814	0	49 807	625

Förvaltningen är budgetmässigt uppdelad i fyra verksamhetsområden samt förvaltningsgemensam/övrig verksamhet.

Boendeverksamheten

Verksamhetsområdet redovisar ett resultat på 6 812 tkr. Beläggningen inom boendena uppgår till cirka 92,2% för 2010, vilket går att jämföra med en budget på knappt 90 %. Överskottet beror både på högre intäkter samt lägre kostnader än vad som budgeterats. Intäkterna utgör cirka 6 000 tkr och avser främst den höga beläggningen men en viss del beror också på att det finns en förskjutning mot platser med ett högre pris. På kostnadssidan utgörs avvikelser främst av lägre lönekostnader än vad som budgeterats.

Inför nästkommande år finns som vanligt risker med sjunkande beläggningssiffror. Utifrån vad som är känt idag är den prognostiserade beläggningen god.

Stöd till familjer och individer

Verksamhetsområdet redovisar ett resultat på 2 677 tkr. De största positiva avvikelserna avser:

- Satsningen för de hundra mest utsatta ungdomarna cirka 800 tkr.
- Högre intäkter än vad som budgeterats för familjevården ca 1 000 tkr. Enbart försäljningen överstiger budgeten med nästan 1 700 tkr.
- Ett antal enheter med lägre personalkostnader än budgeterat beroende på vakanser och sjukfrånvaro.

Funktionshinder och särskilda uppdrag

Verksamhetsområdet redovisar ett resultat på 588 tkr. Internt inom verksamhetsområdet redovisas stora skillnader i resultatet. Dalheimers hus redovisar ett negativt resultat beroende på en lägre beläggning än budgeterat avseende främst korttidsboendet, restaurangen samt badet. Anpassningar för att ställa om kostnaderna till de lägre intäkterna har pågått under 2010 och inbromsning av det negativa resultatet har kunnat skönjas under årets sista månader. Underskottet inom Dalheimers hus vägs till viss del upp av överskott inom andra enheter i verksamhetsområdet. De största överskotten redovisas inom Aktivitetshuset och Lägerverksamheten. Inom Aktivitetshuset beror överskottet främst på lägre personalkostnader än budgeterat. Inom Lägerverksamheten beror en stor del av överskottet på en lägre

efterfrågan av nämndbidragsfinansierade läger än budgeterat. Under året startade det nya boendet för ensamkommande flyktingbarn och det bör nämnas att enheten redovisar ett resultat i balans.

Inför 2011 kommer verksamhetsområdet att expandera ytterligare med bland annat Möjligheternas hus, Etableringsenheten och Enheten för samhällsinformation. Det är dock för tidigt att uttala sig om eventuella risker eller möjligheter i skrivande stund. Den främsta risken får anses vara Dalheimers hus. Ett arbete har genomförts under hösten 2010 i syfte att enheten skall vara i balans under 2011, det finns dock risk att några ytterligare insatser kommer att krävas, vilket innebär att kontinuerlig uppföljning bör ske.

Social ekonomi

Verksamhetsområdet redovisar ett överskott på 285 tkr. Överskottet avser främst en vakans inom kooperatörshuset.

Övrig verksamhet

Utfallet uppgår till 10 220 tkr i relation till ett budgeterat nollresultat. Den positiva budgetavvikelsen avser främst:

- 1 400 tkr genom sänkta avgifter för avtalsgruppsjukförsäkring samt avgiftsbefrielseförsäkring. De sänkta premierna har inneburit att personalomkostnaderna sänkts för förvaltningen. Stadskansliet fattade beslut i frågan och reglering skedde i december.
- 1 750 tkr avser lägre IT-kostnader än budgeterat.
- 1 500 tkr genom lägre kostnader än budgeterat för semesterlöneskulden
- 1 000 tkr genom centralt budgeterade medel för Socialjouren och Förvaltarenheten
- 2 000 tkr genom centralt budgeterade medel för oförutsedda händelser
- 1 500 tkr avser lägre lönekostnader än budgeterat på de administrativa enheterna beroende på vakanser.
- 500 tkr avser lägre kostnader för Härlanda park än beräknat.

Resterande avser diverse mindre poster av förvaltningsgemensam karaktär.

5 Uppföljning av strategiska områden

5.1 Organisationsutveckling

Förvaltningen har under året fortsatt att systematiskt utvärdera och förbättra verksamheterna. Enhetsplanerna och systematiken för att mäta grunduppgifter i processerna har blivit etablerade verktyg. En strategi för att tydliggöra uppföljningsprocessen är införandet av uppföljningsplaner för enheterna. Detta ger förvaltningen och nämnden kontinuerlig kunskap om verksamheterna och stärker arbetet för ständiga förbättringar.

Inom projektet Målbild 2013 finns goda förutsättningar att ta tillvara kunskap om nuläget och gå vidare i arbetet att stödja enheterna med analys av uppdrag och processer för att få tydligare målbilder och i högre utsträckning kunna mäta även effekt och effektivitet.

Hanteringen av brukar-/kundsynpunkter är fortsatt ett förbättringsområde även om flera enheter har kommit igång med dokumentation och förbättringsarbete. Till förvaltningen inkom via Göteborgs hemsida 117 synpunkter under året, vilka vidarebefordrats till berörd enhetschef som besvarar och åtgärdar de kommentarer som inskickats. Synpunktshantering finns med i 2011 års intern kontrollplan både som förebyggande och som granskande kontroll.

Resultatet av 2009 års brukarenkät har analyserats och förbättringar har planerats i enhetsplanerna. Uppföljning sker i 2011 års enkät.

Efter en organisationsöversyn under hösten har förvaltningen inrättat ett nytt verksamhetsområde -Social utveckling. Målgruppen är föreningar, samverkanspartners, stadsdelar med flera. Detta för att tydliggöra samverkansperspektivet. Sammanfattning och slutsatser i övrigt inom Social ekonomi görs i avsnittet 2.3.2 (Uppföljning Mål till nämnden).

5.2 Mångfaldsarbete

För att förebygga osynlig och omedveten diskriminering arbetar förvaltningen aktivt med värderingsdiskussioner på samtliga arbetsplatser. Detta sker till exempel utifrån förvaltningens egna värderingar, i arbetet med likvärdig medborgarservice och utifrån diskussioner om etik kopplat till förvaltningens interna kontrollarbete. Ett professionellt arbetssätt utifrån verksamhets- och stödprocesser kombinerat med en aktiv dialog om förhållningssätt är förvaltningens främsta recept för att motverka diskrimineringar och främja en inkluderande verksamhet.

Medarbetarperspektiv.

Förvaltningen arbetar aktivt för att utveckla våra personalprocesser till att leva upp till ambitionsnivån i de av staden gemensamt beslutade arbetssätten. Väl genomarbetade rekryterings-, lönebildnings- och kompetensutvecklingsprocesser är en grund för en inkluderande förhållningssätt där alla bereds samma möjligheter utifrån verksamhetens behov oavsett kön, etnicitet etc.

I 2009/2010 års likabehandlingsplan framgick målet att mångfalden i förvaltningen skall öka på alla nivåer. Åtgärden som var kopplat till detta mål handlade om att rekryterande chef skulle uppmuntra arbetssökanden inom underrepresenterade grupper.

Vid en granskning av publicerade annonser är det möjligt att konstatera att målet inte är uppfyllt och att åtgärden för att uppnå målet inte heller har använts i tillräcklig utsträck-

ning. Den viktigaste åtgärden för att åstadkomma förändring i organisationens sammansättning under 2011 är att samtliga externa rekryteringar föregås av en "mångfaldsanalys" av chefen inom den egna enheten. Utifrån denna analys skall rekryterande chef i publicerad annons beskriva nuläget särskilt vad gäller jämställdhet och etnisk/kulturell bakgrund för att sedan särskilt uppmuntra sökanden i underrepresenterade grupper.

Brukarperspektiv:

Under 2010 har förvaltningen genomfört en förvaltningsövergripande kartläggning gällande "medborgarservice på lika villkor". Materialet för kartläggningen är uppbyggt med ett frågebatteri som i första hand syftar till diskussion och självreflektion på arbetsplatserna beträffande hur tillgängligheten och kvaliteten ser ut för särskilt utsatta grupper. Inom ramen för detta arbete skall respektive enhet identifiera några områden som fungerar bra, samt områden där det finns möjlighet till utveckling. Sammanställning av resultatet kommer att ske på verksamhets- och förvaltningsnivå i början av 2011.

Arbetet med Målbild 2013 förväntas ge en bra grund för att analysera och utveckla verksamheten ur ett mångfaldsperspektiv.

- När vi alla i vår målgrupp?
- Är våra metoder verkningsfulla för alla i vår målgrupp?
- Varför upplever inte alla nytta med våra tjänster?

Förvaltningen deltog i årets HBT-festival och fick tillfälle att möta många besökare med frågor om staden och likabehandling ur ett HBT-perspektiv. En slutsats som framförts till stadskansliet är att det hade varit önskvärt med ett samordnat deltagande från staden. Något som också kommer att ske 2011.

5.3 Jämställdhetsarbete

Medarbetarperspektiv:

Förvaltningen har tagit fram en "Plan för medarbetares lika möjligheter och rättigheter" för 2011.

Uppnådda (och ouppnådda...) resultat utifrån målen i planerna från 2009/2010:

- Sedan 2008 har sjukfrånvaron minskat till idag drygt 5 %. Det är kvinnorna som står för en minskning med 1,27 procentenheter - männens sjukfrånvaron har legat konstant kring 5 % under perioden.
- Andelen män i förvaltningen har inte ökat utan relationen är oförändrad 69 % kvinnor och 31 % män. Könsfördelningen bland chefer är 65% kvinnor och 35 % män.
- Inga osakliga löneskillnader har kunnat konstateras
- Kvinnor och män är i stort lika nöjda med sina arbetsförhållanden i förvaltningen
- Könsfördelningen i chefsgruppen motsvarar könsfördelningen i förvaltningen
- Könsfördelningen är i stort densamma oavsett om man är tillsvidare-, tidsbegränsat anställd med månadslön eller tidsbegränsat anställd med timlön.

Brukarperspektiv:

Se punkt 5.2 rörande förvaltningens arbete kring mångfaldsarbetet. De åtgärder som vidtas i syfte att utveckla arbetet med Medborgarservice på lika villkor och Målbild 2013 inkluderar även kön och förväntas leda till mer jämställd verksamhet.

Öppnandet av Huldass Hus hösten 2009 samt utvecklingen av sysselsättningsaktiviteterna på Gula Villorna har lett till en ökad tillgänglighet för kvinnor.

Arbetet med att erbjuda män som utövar våld i nära relationer tillfälligt boende för att kvinnor och barn skall slippa lämna sin hemvanda miljö har varit framgångsrikt.

5.4 Folkhälsoarbete

Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet ingår i flera av förvaltningens verksamheter. Exempelvis genom att utgå från ett salutogent perspektiv där man fokuserar på att förstärka det positiva, fungerande och friska.

En enhet, Preventions- och Utvecklingsenhetens (PrevU), har dock ett särskilt uppdrag som innebär att vara en resurs för stadsdelarna och den egna förvaltningen när det gäller förebyggande och hälsofrämjande arbete. PrevU arbetar bland annat med utbildningar, konsultationer, kartläggningar och projekt.

Under 2010 har www.prevu.goteborg.se, en extern webbportal för anställda i Göteborg Stad byggts upp. Portalen omfattar i dagsläget drygt 250 sidor. Syftet är att stödja stadsdelarna med adekvat forskningsinformation inom områden som prevention (barn och unga), missbruk, hiv och andra sexuellt överförbara infektioner, föräldrastöd, sexualitet och relationer, pedagogers ledarskap samt arbetet mot mobbning. Information från statliga myndigheter (skrivelser och rapporter), områdesspecifika dilemman, litteraturtips samt omvärldsbevakning är de huvudaspekter som berörs för respektive område. Anställda som snabbt vill få överblick över något av dessa områden ska därigenom kunna förkovra sig via webbportalen. Syftet är också att fungera som en plattform för erfarenhetsutbyte stadsdelarna emellan.

Socioemotionellt lärande förekommer idag i många skolor. I en del stadsdelar får alla elever möjligheter att utveckla sina sociomotionella färdigheter, vilka fungerar förebyggande för ett flertal riskbeteenden. Hittills under året har stadsdelarna erbjudits nätverks- och informationsträffar, kurser och utbildningar samt handledarutbildning inom metoderna Steg-Vis, START och SET.

De metoder i drogförebyggande arbete som man använder och utbildar professionella och medborgare i, bygger på aktuell forskning och erfarenhet. Ett exempel på en metod som man utbildar i är ÖPP (Örebro PreventionsProgram). Man utbildar skolpersonal som i sin tur utbildar/informerar tonårsföräldrar. Programmet bedöms ha effekt på att förebygga tidig alkoholdebut och berusningsdrickande bland ungdomar.

Förutom utbildningar arbetar man med konsultationer och arbete i och med nätverk av professionella i Göteborg och kranskommunerna. En stor del av det drogförebyggande arbetet bedrivs i samverkan med andra aktörer.

Drogvaneundersökningen har genomförts och resultaten presenterades i en omfattande rapport november 2010 och kommer att föras ut i stadsdelarna i dialogform. Det har funnits ett omfattande samarbete med stadsdelarna i insamlandet av underlaget samt efter presentationen av resultatet. Förvaltningen finns som stöd till stadsdelarna i analysen av resultatet och i deras fortsatta preventionsarbete. Under 2010 samarbetade förvaltningen kring en fördju-

pad kartläggning av det drogförebyggande arbetet i en stadsdel, efter deras önskemål. Resultat av insatserna i samband med att föra ut resultaten av undersökningen görs genom deltagarenkäter. Resultaten redovisas under 2011.

Under året har arbetet mot langning till ungdomar intensifierats. Göteborgs Stad har tillsammans med andra kommuner i Västra Götaland och, i samverkan med Länsstyrelsen och polisen, deltagit i två stora kampanjer; Störa langningen och Tänk om. Arbetet har organiserats från PrevU och inneburit många aktiviteter för att skapa drogfrihet för ungdomar, speciellt under storhelger. Syftet har varit att både faktiskt minska langningen till unga genom tips till polisen men också att skapa debatt om langning av alkohol till unga och dess konsekvenser. Utvärdering har genomförts via telefonintervjuer med tonårsföräldrar. Många föräldrar har uppmärksammat budskapen i kampanjerna och diskuterat informationen med sina tonårsbarn. I Storgöteborg har antalet stora beslag av alkohol ökat och statistik från BRÅ visar att antalet anmälda langningsbrott ökat.

Under 2010 har förvaltningen fått ett nytt uppdrag i att samordna stadens förebyggande insatser mot hiv/STI vilket även innefattar ett arbete utifrån perspektivet av sexuell och reproduktiv hälsa. Uppdragen Prevu har fått är att

- sammanställa ett förslag till handlingsprogram för Göteborgs Stad på detta område,
- fördela statsbidragen för förebyggande arbete mot hiv/STI.

Utifrån dessa uppdrag ligger också ansvaret för samverkan med Västra Götalandsregionen och frivilligorganisationerna i arbetet inför World Aids Day.

Under 2010 har man i samverkan med berörda verksamheter inom Göteborgs Stad och ideell sektor genomfört en kartläggning av hiv/STI-arbetet. Kartläggningen har fokuserat på verksamheter inom området riskutsatta grupper. Under första halvåret 2011 förväntas en handlingsplan för det fortsatta förebyggande arbetet mot hiv/STI vara klar för beslut.

Flera av Förvaltningens aktivitetshus har under 2010 arbetet särskilt med yngre personer som är underrepresenterade på Aktivitetshusen och det är i åldersgruppen 18-30 år som den största ökningen finns. Delvis dock på bekostnad av antalet övriga besökare då några Aktivitetshus har haft stängt en dag i veckan för besökare som inte är mellan 18 - 30 år.

Under mätveckan i maj hade förvaltningens sex aktivitetshus totalt 1344 besök av 659 olika personer. Under mätveckan i oktober var antalet besökare 1360 och antalet unika personer 623. Jämfört med 2009 har antalet besök endast ökat marginellt, men antalet unika besökare har ökat med ca 100 personer.

Sociala resursnämnden är processägare till målet "*Många människor med psykiska funktionsnedsättningar saknar idag arbete och bostad, därför ska antalet fullvärdiga bostäder och möjligheten till meningsfull sysselsättning öka*" och har sedan 2009 arbetat med detta stadsovergripande och i samverkan med arbetsförmedling, VG-regionen, försäkringskassan samt med vuxenutbildningsförvaltningen.

5.5 Stadsutveckling

Genom S2020 deltar förvaltningen i aktuella forskningsprojekt som syftar till att stärka det sociala perspektivet i fysisk planering. Exempel på detta är Mistra Urban Futures och delfi-

nansiering av doktorand på CTH. Förvaltningen deltar på samma sätt i metodutveckling kring sociala konsekvensbeskrivningar och barnkonsekvensanalyser.

S2020 arbetar också i flera pilotprojekt, t ex Opaltorgsarbetet och Vision Centrala Älvstaden i samma syfte.

S2020 har tillsammans med bland annat Ung Kultur 116 samt medlings- och nätverksenheterna i förvaltningen och i samarbete med Park- och Naturförvaltningen arbetat med att skapa en modell för arbetet med konflikter i stadsrummet. Detta i syfte att skapa ett verktyg som bidrar till social hållbarhet. I tilläggsbudgeten beviljades förvaltningen medel för att etablera en verksamhet kring komplexa urbana frågor och dialog. Verksamheten inleder sitt arbete i början av 2011.

Genom S2020 bedriver förvaltningen ett konsekvent opinions- och kompetensarbete för att stärka det sociala perspektivet i fysisk planering. I detta syfte arrangeras i samarbete med GR, CTH och stadsmuseet en seminarieserie "Mellanrum". Under året genomförs det 20 seminariet i serien.

Förvaltningen ingår också i nätverket "Barn och unga i fysisk planering i Göteborgs Stad". Nätverket syftar till att bland annat åstadkomma ett fungerande verktyg för barnkonsekvensanalyser. Dessutom har nätverket under året arrangerat en större konferens på temat "Barn tar plats" och tre fördjupningsseminarier som en uppföljning på denna konferens.

Under året har förvaltningen genom S2020 avslutat en utbildning för nyckelpersoner i samtliga stadsdelsförvaltningar. Kursen har pågått under två terminer. Utbildningen har syftat till att informera om plan- och exploateringsprocessen för att stadsdelarna som en del i sitt befolkningsansvar och i enlighet med socialtjänstlagen, ska bidra med sociala erfarenheter i planprocessen.

Genom S2020 har förvaltningen deltagit i arbetet med att skriva fram ett nytt reglemente för SDN-sektorn. I reglementet betonas stadsdelsnämndernas stadsutvecklingsansvar. Detta i sin tur har påverkat organisationen i de nya stadsdelsförvaltningarna och förvaltningen planerar att med start under våren 2011 inleda förnyad kompetensutveckling kring hållbar utveckling för nyrekryterad personal.

Förvaltningen ingår också i styrgruppen för det uppdrag om stadsdelarnas deltagande och ansvar i planeringsprocessen samt fördjupad demokrati, som handhas av stadskansliet.

I samtliga aktiviteter som S2020 genomför eftersträvas att samtliga aktörer i planeringsprocessen ingår. Detta bidrar till en arena där större förståelse kring ansvar och rollfördelning skapas mellan stadsdelar och planerande nämnder.

S2020 har också ställt resurser och kompetens till förfogande för det arbete som Stadsbyggnadskontoret bedriver i syfte att utveckla ett verktyg för begreppet "social konsekvensbeskrivning". I arbetet med sådana konsekvensbeskrivningar kommer sociala erfarenheter att tillvaratas på ett systematiserat sätt.

5.6 Miljöarbete och klimatanpassning

Medvetenheten om behovet av och förmågan att spara el är god i förvaltningen. För att detta skall fortsätta måste frågan hållas levande genom påminnelser, kampanjer och diskussioner på arbetsplatsträffar och liknande.

Den stora förändringen under året är att förbrukningen av bensin har minskat och förbrukningen av diesel har ökat. Andelen fossila bränslen har minskat relativt lite. Anledningen är att de nya långtidsförhyrda fordonen som hyrts in under året i stor utsträckning är dieseldrivna.

Arbetet med miljömärkta måltider och inköp behöver intensifieras. Erfarenheter från goda exempel kan överföras till de större enheter där det har gått trögt initialt.

I slutet av året startade förvaltningen en pilotverksamhet för att undersöka om nämndens handlingar fullt ut skulle kunna distribueras elektroniskt till nämnden. Ett av målen med pilotverksamheten är att minska pappershanteringen och fysisk distribution av både papper och handlingar. Forskning har visat att framställning av pappersmassa medför stora utsläpp av växthusgaser vilket även distributionen av handlingar bidrar till.

5.7 Arbetsmarknadsinsatser

Den satsning på praktikplatser och anställningar för ungdomar som förvaltningen genomfört under 2010 har varit begränsad och därmed nått relativt få ungdomar. Dock har ungdomsansställningarna varit en utvecklande insats för de som deltagit. Vissa av de ungdomsansställda finns även med i arbetet med att utforma nya projekt som riktar sig till ungdomar. Detta ger positiva effekter för ungdomarna själva men även för föreningarna och övriga föreningsmedlemmar.

De ungdomsledare som finansierats via integrationsbidragen bidrar i många fall till att lyfta fram invandrarungdomar till att verka som ledare i organisationerna. Detta ger ungdomarna erfarenheter som kan vara värdefulla och underlätta för dem när de ska ta sig in på den svenska arbetsmarknaden.

Krami erbjuder kurs och arbetspraktik till personer 18-40 år som står utanför arbetsmarknaden och som vill lämna ett liv med kriminalitet och droger. Målet är att få och behålla ett arbete, bli självförsörjande och leva ett liv utan kriminalitet och droger. Krami bygger på samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Kriminalvården och Socialtjänsten. Under 2010 skrevs 50 personer in i verksamheten, varav 36 har efter avslutad kurs påbörjat en anställning eller en utbildning. Av de utvärderingar som görs på Krami kan man se att klienterna är nöjda eller mycket nöjda med verksamheten.

En avgörande faktor för att Krami ska nå målpuppfyllelse, är ett fungerande nätverk av arbetsgivare. För att kunna svara mot den allt högre efterfrågan krävs det kontinuerligt och aktivt arbete riktat till arbetsgivarna för att bibehålla, men också utöka, nätverket som har byggts upp.

1 januari 2010 utökades verksamheten med KvinnoKrami, ett projekt som startats mot bakgrund av att kvinnornas behov ser något annorlunda ut för att behandlingen och kursen ska vara lyckosam. Projektstarten möjliggjordes genom att Stadskansliets arbetsmarknadsenhet bidrog med projektmedel till en tjänst under första året. KvinnoKrami riktar sig på de särskilda behov som man identifierat gällande kvinnorna inom Kramis ordinarie. Resultatuppföljningen visar 15 av de 16 kvinnor som fullföljde programmet under 2010 har arbete eller går på utbildning idag. Resultaten för Krami och KvinnoKrami ses som ett mycket goda, särskilt med tanke på att deltagarna är en utsatt grupp med begränsad arbetslivserfarenhet och det dessutom varit lågkonjunktur. Med tanke på att de goda resultaten och att de övriga

samverkansparterna bidrar med fortsatta resurser, avser förvaltningen att försöka avsätta medel till en fortsatt verksamhet 2011 även om stadskansliets finansiering upphör.

5.8 Utbildning

Nämnden arbetar inte med detta område.

5.9 Äldreomsorg

På **Bergsjöhöjd** har man genomfört en brukarrevision med mycket gott resultat. Efterfrågetrycket är stort och vi avser att gå fram med förslag på en ny liknande verksamhet i en annan stadsdel. Den behöver dock vara mer funktionshinderanpassad, då de boende blir allt äldre och behöver fler hjälpmedel.

Enheten har utökat utbudet av sociala aktiviteter genom att erbjuda vissa aktiviteter på finska samt filmvisning, högläsning och musikstund.

Med hjälp av stimulansbidrag har en medarbetare arbetat halvtid för att bland annat förstärka matupplevelsen. Man har haft möten, där de boende har fått möjlighet att lämna synpunkter och förslag om aktiviteter och mat. Arbetet med att systematisera synpunktshanteringen, både enskilt och i grupp, fortsätter under 2011. Man arbetar också för att respektive kontaktman skall erbjuda individuella aktiviteter för de som inte önskar ingå i gruppsammanhang. Under 2011 skall man kartlägga/säkerställa att samtliga erbjuds någon aktivitet. Enheten skall också jobba med speciella aktiviteter för de som har demens.

5.10 Hemsjukvård

Nämnden arbetar inte med detta område.

5.11 Funktionshinder

Efter många månader av renovering kunde Dalheimers hus flytta in i sina "nygamla" lokaler hösten 2009. Att anpassa verksamheten efter nya behov och förändrade ekonomiska ramar har präglat hela 2010. Beläggningen på korttidsboendet är fortfarande inte tillräckligt hög för att ekonomin ska vara i balans och anpassningar av verksamheten för att bättre passa stadsdelarnas behov pågår. Beläggningen har dock ökat under hösten i relation till våren.

Dalheimers hus bad fick stängas under årets första fyra månader p.g.a lokalproblem, vilket bl.a. medförde kraftigt minskade intäkter. Badet öppnade i maj igen. Badet fick dock stängas en kort period i slutet av året igen, men kommer om situationen utvecklar sig som planerat åter att öppnas för allmänheten i början av 2011.

Efterfrågan på lägerplatser har ökat något under året och i genomsnitt var det 316 personer som var på läger varje månad. Jämfört med föregående år är det en ökning med 10 personer eller 3 procent.

En överenskommelse med överförmyndarförvaltningen om ett nytt ersättningssystem innebär att antalet förvaltare har kunnat utökas och under hösten har verksamheten därför möjlighet att successivt ta emot fler personer i behov av förvaltare eller god man.

Sociala resursnämnden är **processägare** till ovanstående mål och har sedan 2009 arbetat med detta stadsövergripande och i samverkan med arbetsförmedling, VG-regionen, försäkrings-

kassan samt med vuxenutbildningsförvaltningen. Arbetsgruppen som går under namnet PA gruppen, psykiskt arbetshandikapp har till dags datum:

1. Definierat begreppet psykisk funktionsnedsättning.
2. Gjort ett försök till att definiera begreppet ”meningsfull sysselsättning”.
3. Kartlagt vilken sysselsättning och utbildning som idag erbjuds av Göteborgs Stad för målgruppen.
4. Givit Personliga Ombud, Bräcke Diakoni uppdraget att via en enkät få brukare att besvara frågor om behov och stöd ut till sysselsättning.
5. Tagit fram en processkartläggning som kan användas som ett verktyg för handläggarna inom socialtjänsten och haft ute den som ett pilotprojekt i två stadsdelar, Kärra-Rödbo samt Härlanda. Detta verktyg beskriver olika myndigheters ansvar och var och när individen kommer in i sin återhämtningsprocess. Den visar tydligt på att vikten av samverkan är den viktigaste framgångsfaktorn.

Just nu arbetar gruppen med att ta fram en handlingsplan för Göteborgs Stad. Målet är att medborgaren ska få ett likvärdigt bemötande i hela staden och få stöd i att hitta rätt sysselsättningsnivå från början. Planen kommer att vara klar i början av 2011 för att sedan kommuniceras ut till stadsdelarna.

5.12 Individ- och familjeomsorg

DOK och DUR har konstaterats som "inte kompetensenliga". DOK har övergått i förvaltning och utveckling under ledning av Växjö universitet och Journal digital. DUR är på uppdrag av staden avvecklat. BBiC fortsätter sitt uppdrag med implementeringsstöd till Socialtjänsten och kommer att flyttas till det nya verksamhetsområdet Social utveckling som införs 2011.

Boendeverksamheten: I vår **ungdomsverksamhet** har vi ställt om Ungdomskollektivet till ett mer efterfrågat jour- och stöd boende och beläggningen ökade från 60 % till 100 % tämligen omgående. **Londongatans motivationsboende** har ställts om till ett boende för ensamkommande flyktingbarn och den läkemedelsstödda samverkansverksamheten har flyttats till Lambergsgatan, vilket innebär lägenhetsboende och ett mer anpassat platsantal (13). Boendet har döpts till **Dana eftervård** och är för dagen fullbelagt. Boendet vid **Andersgårdsgatan** med 44 platser stängde vid årsskiftet och drygt hälften av de boende där har gått vidare till vår nystartade försöksverksamhet i enlighet med principerna för "housing first" (25 platser som kopplas till akutverksamheten vid **Tillfället**). Projektet har döpts till **"Bostad som grund"** och innefattar 16 lägenheter i block och 9 insprängda lägenheter med individuellt anpassat boendestöd i samverkan med boendesjuksköterskorna och uppsökarna och eventuellt andra aktuella aktörer. Vi har börjat titta på olika typer av lösningar när det gäller att komma vidare från Akutverksamheten och motverka inlåsningseffekten även på andra sätt. **Långsiktigt boende** har utökats på bekostnad av Träning- och referensboende, beroende på efterfrågan och verksamhetskrav. Från **Träning- och referensboende** tillsammans med **Ungdom- och familjeboendet** har dock 70 personer/hushåll gått vidare till egna eller kommunala kontrakt.

Förvaltningens Preventions- och utvecklingsenhet (PrevU) erbjuder kontinuerligt samlad kunskap om aktuell forskning och metodutveckling när det gäller evidensbaserade program inom området föräldrastöd. Under 2010 har erbjudande om föreläsningar och konsultatio-

ner förmedlats i en utbildningskatalog till skol- och fritidspersonal och övrig personal som arbetar med barn och unga. I ett hälsofrämjande och drogförebyggande arbete inom skolan ingår spridande av kunskap om forskningen om risk- och skyddsfaktorer. Föräldrastöd är en av de mest verksamma skyddande insatserna för elever med riskbeteende, men även för övriga elever. Även i verksamheter utanför skolan erbjuds föreläsningar inom detta område, t.ex. på arbetsplatser i folkhälsoråd, föreningar och i barnperspektivutbildning.

Familjerättsbyrån erbjuder föräldrar samarbetsamtal vilket ger dem möjlighet till fördjupad kunskap om barns behov och rättigheter, stärker föräldrarna i sin föräldraroll och ger dem möjlighet att förbättra sin kommunikation med varandra. Varje år genomförs samtal med cirka 400 föräldrapar.

Familjerådgivningen erbjuder gruppföreläsningar till nyblivna föräldrar, som nås via Barnavårdscentraler. Småbarnsåren är en känslig period i familjerelationen och genom att höja kunskap och förmåga hos föräldrarna kan man förebygga relationsproblem som i sin tur kan försämra barnens uppväxtvillkor.

De enheter som arbetar med våld i nära relationer har i större utsträckning uppmärksammat de vuxnas föräldraskap. Parallellt med gruppverksamhet för våldsutsatta barn ger man på Barnhuset stöd till föräldrarna för att öka effekten av stödet till barnen. Utväg män har beviljats medel till att starta grupper riktade till pappor som använt våld i nära relationer. Dessa kommer att starta mars 2011. Kriscentrum för kvinnor har haft ett projekt med lekpedagoger, som riktat sig till alla de barn som bor med sina mödrar på Kvinnojour. Syftet har varit att fokusera barnens situation i familjer med våld och resultatet av insatserna förväntas vara att barnen får adekvat stöd och att mammorna uppmärksammas på barnens egna behov i den krissituation man befinner sig i. Insatsen är ett led i att bekräfta barnens roll som brottsoffer även då det fysiska våldet inte riktats direkt mot barnen.

Inom enheterna som erbjuder behandling för personer med missbruksproblematik har arbetet med att fokusera på familj/nätverk och föräldraskap ytterligare intensifieras. Sedan tidigare har man haft riktade insatser till gravida missbrukande mödrar, nu har man utökat familjearbetet med projekt Bruno. Man kommer genom detta projekt kunna erbjuda gruppverksamhet för barn med föräldrar som har missbruksproblem. Men arbetet är också att utveckla och förbättra rutiner och metoder, så att föräldrar till minderåriga barn och andra anhöriga uppmärksammas och erbjuds rätt stöd och hjälp. Man kommer att arbeta aktivt med stöd och kompetensutveckling till behandlingspersonal. Resultatet av arbetet förväntas bli att fler barn får rätt stöd och insatser utifrån sin situation och att fler föräldrar och barn kan få en fungerande relation utifrån barnens bästa. Arbetet är viktigt då man vet att barn i familjer med missbruk har en kraftigt förhöjd risk att själva utveckla ett missbruk eller andra psykosociala problem.

Flera enheter har vidgat sitt arbete med klienterna till att i större utsträckning arbeta med familj och övrigt nätverk runt klienten. Inom Mini-Maria arbetar man fokuserat med att stärka familjearbetet och allt vanligare har det också blivit att föräldrar tar kontakt med mottagningarna och får stöd, dels att starta gruppverksamhet i egen regi för barn som lever i missbruks-/ beroendemiljöer och att erbjuda stöd till föräldrarna.

Det finns få evidensbaserade metoder inom missbruks- och beroendevård. De metoder som används inom förvaltningens verksamheter är bl.a. processinriktade samtal för individer, par och familjer med psykodynamisk grund, korttidsintervention, grupprogram för återfallsprevention, KBT, hasch-program och nätverksarbete. Förvaltningen har påbörjat ett

utvecklingsarbete inom kvalitets- och uppföljningsområdet, "Målbild 2013", som syftar till högre brukarnytta och metoder för uppföljning, lärande och skapande av lokal kunskap.

Enheternas fokus är att bedriva evidensbaserad praktik, d.v.s. utgå från bästa vetenskapliga kunskap när det gäller insatser och metoder, brukarnas erfarenheter och önskemål och medarbetarnas erfarenheter och kompetens. Enheternas arbete med att implementera nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård fortsätter och utgör en viktig del i sammanhanget.

Förvaltningen har utifrån ett samarbete med SKL (Sveriges kommuner och landsting) ansvaret för att samordna arbetet i Göteborg och regionen gällande Nationella riktlinjer för missbruksarbetet. Inom ramen för detta uppdrag har 236 medarbetare i Göteborgs stad genomgått en basutbildning i missbruksarbete. Man har också utbildat kompetensstödjare i samtliga förvaltningar och samordnat nätverk för dessa.

Det pågår ett omfattande utvecklingsarbete inom förvaltningens behandlingsenheter som syftar till att hitta former för att efter genomförd behandlingsinsats kunna aggregera, beskriva och analysera effekterna för klienter, inom olika livsområden. Med DOK som grund dokumenterar man idag insatser, klienter och deras behov och i de enskilda samtalen med klienterna följs insatserna och dess effekter upp. Utvecklingsarbetet syftar till att på grupp-nivå bättre kunna ta reda på insatsernas effekter och använda dessa erfarenheter i metodutveckling.

2010 är det första hela året som Mini-Maria "i skarpt läge" har använt nyligen utvecklade Ungdoms-DOK. Fokus detta år har varit på just användningen av systemet i behandlingsarbetet och utvecklingen nästa år innebär att koppla på uppföljningsformer. Särskilt intressant är att samma system används i Malmö och Stockholm, vilket ger möjlighet till jämförelser och gemensamt utvecklingsarbete.

Spelberoendeteamet har tillsammans med Folkhälsoinstitutet och IKMDOK påbörjat att utveckla ett för den verksamheten anpassat DOK.

Sociala resursförvaltning fick ett särskilt uppdrag från kommunstyrelsen att under 2010 metodutveckla insatser för unga mellan 13-25 år som är extra utsatta när det gäller risken att hamna i kriminalitet och utanförskap. Budget för detta var 4 miljoner. Då verksamheten inte kunde starta i full skala under första delen av året har ca 3 miljoner använts. Första tiden genomfördes förberedelsearbete tillsammans stadsdelarna. De riktade insatserna var igång först i mitten av 2010.

Insatserna som erbjudits under året har efterfrågats av stadens socialsekreterare och följande resultat kan hittills presenteras:

- En 22-årig person, som vill lämna en mycket destruktiv livssituation med kriminalitet och tungt drogmissbruk, erbjöds möjligheten att under en period bo i familj och arbeta som volontär i Nicaragua. Ett samarbete mellan polisen i Storgöteborg, Sociala resursförvaltning och polismyndigheten i Nicaragua. Personen arbetar sedan ca 5 månader, som volontär i Nicaragua. Han är idag drog- och medicinfri, uppträder inte normbrytande, är omtyckt av arbetskamrater och mår bra. Ytterligare en person har varit aktuell för liknande insats. Hon har deltagit i ett omfattande förberedelseprogram men inte påbörjat volontärvistelsen.

- 47 elever som skolorna bedömt inte har fungerat i ordinarie skolsituation, har fått insatser i form av sk. friluftspedagogik en dag/vecka inom ramen för sin skolgång. Närvaron har varit hög och flertalet deltagande elever har ökat sin studiemotivation.
- 8 personer har nyttjat två jourplatser som erbjudits utifrån ett samarbete med Livsstilshuset som drivs av den ideella organisationen KRIS (Kriminellas rätt i samhället). Livsstilshuset riktar sig till unga vuxna som vill lämna gängkriminalitet. Fem av de placerade ungdomarna är idag drogfria och begår inga kriminella handlingar. De bor antingen kvar i huset, har slutfört programmet eller är i annan stödverksamhet. Endast en person har återgått till sin kriminella livsstil.
- En 17-årig pojke med funktionsnedsättning har fått "Särskild familjevård", dvs. familjehem med extra stöd via förvaltningens Familjevårdsenhet. Detta har väsentligt höjt hans livskvalitet.

Ungdomarna vi mött under året har ofta ett traumatiskt liv bakom sig, en fientlig eller likgiltig inställning till sina föräldrar och en bristande tillit till samhället. De känner inte till sina medborgerliga rättigheter, kan ibland inte de sociala koderna och de är mycket rädda för den ensamhet som uppstår när de måste bryta med sin destruktiva omgivning. Genomgående är också en bristfällig och konfliktfylld skolgång, samt till följd av detta avsaknad av grundskolebetyg och fungerande sysselsättning. Dessa svårigheter är väl kända. Bedömningen är att det krävs en stor flexibilitet i olika insatser och ett ständigt arbete med att finna nya lösningar. För att lyckas i arbetet med de mest komplexa problemen behövs bättre samverkan mellan myndighetsutövare och utförare, liksom tätare dialog med brukare och ideella organisationer. Insatserna ovan ska fortsätta utvecklas under 2011 tack vare ett utökat kommunbidrag. Utbudet kommer att kompletteras med ett EU-projekt som erbjuder volontärtjänst i Europa.

I maj 2010 gav kommunstyrelsen förvaltningen i uppdrag att starta ett boende för ensamkommande flyktingbarn. Boendet som finns på Londongatan på Hisingen har 16 platser och öppnade den 1 oktober och redan efter att par veckor var alla platser belagda. Ungdomarna kommer via Migrationsverket och är asylsökande mellan 15 och 18 år. Hittills har åtta av ungdomarna fått sin asylansökan beviljad och övriga väntar på besked. Ett arbete med att hitta en fungerande boendekedja för de ungdomar som får uppehållstillstånd pågår och ska rapporteras till kommunstyrelsen under första kvartalet 2011.

Kommunstyrelsen har sent under hösten även beslutat att Enheten för samhällsinformation samt Flyktingguide ska överföras från SDN Gunnared till Social resursnämnd 2011-01-01. En ny enhet "Etableringsenhet" ska så snart som möjligt startas för att i nära samarbete med Arbetsförmedlingen ta hand om alla nyanlända flyktingar i Göteborg. Arbetet med rekrytering och planering för den nya enheten startade under hösten och om allt går som planerat kommer verksamheten att kunna starta i april 2011.

5.13 Fritid

Nämndens arbete inom området Fritid sker främst genom samverkan med föreningslivet. Inriktningen är att skapa arenor för organisationerna så att dessa ska bli mer synliga för göteborgarna.

Inom förvaltningen erbjuds de äldre göteborgare som bor på Bergsjöhöjd ett rikt utbud av fritidsaktiviteter. Dessa upplevs mycket positivt, har stort antal deltagare och bidrar till

ökad livskvalitet. Utbudet utvärderas regelbundet och revideras efter de boendes önskemål så långt det är möjligt.

5.14 Kultur

Nämnden arbetar inte med detta område.

5.15 Myndighetsutövning

Inför 2010 genomförde **Familjerättsbyrån** en organisationsförändring. Förändringar i verksamheten var nödvändiga i samband med besparingar i budgeten som medförde personalminskning. Syftet med organisationsförändringen var att underlätta en prioritering av ärenden inom myndighetsutövningen, stärka medarbetarnas kunskap och kompetens med möjlighet till specialisering, metodutveckling, och möjlighet att koppla kompetensutveckling och handledning tydligare till arbetsuppgifterna. Genom detta förväntas effektivare handläggning kunna uppnås. En första analys av omorganisationen gjordes i maj 2010 och man kunde då se positiva effekter för rättssäkerheten då medarbetarna specialiserat sig på ett färre antal områden och kunnat utveckla spetskompetens inom dessa. En mer omfattande utvärdering av förändringarna i verksamheten genomförs i början av 2011.

Socialjouren har efter översyn och ekonomiskt tillskott arbetat sig i balans, även om det inte är helt klart ännu. Ny enhetschef tillträdde 1 september och man prövar sig fram med nytt schema, i nya former där en fast anställning ska utgöra grunden (jouren har tidigare haft en hög andel timvikarier och en budget i obalans). Målformulering och uppföljning är teman som fokuseras, efter att ramar och formalia har formulerats.

Tillståndsenheten deltog i nationell utbildningskonferens anordnad av Kommunala Alkoholhandläggares Förening (KAF) med departementet som föredragande kring den nya alkohollagen, samt med Brå och Säpo som föredragande kring otillåten påverkan. Under året arrangerades även en storstadskonferens där den nya alkohollagen var temat, och där Stockholm, Göteborg och Malmö arbetade med att få fram en enhetlig syn och tillämpning av denna. Uppföljningsmöte kring respektive stads myndighetsutövning och med jämförande analys av domar och tillämpningsfrågor genomfördes under hösten. Av de domar som vunnit laga kraft under 2010 kan konstateras att 89 % utfallit i enlighet med förvaltningsens tjänsteförslag. Resterande ärende består i förändrad administrativ påföljd från återkallelse till varning, vilket innebär att återkallelsegrund konstaterats även i detta fall. En analys av arbetet kan således sammanfattas med att de förslag som läggs fram för beslut väl överensstämmer med gällande praxis.

6 Bokslut

6.1 Sammanfattande analys

2010 är Social resursnämnds fjärde år som nämnd. Förvaltningen är till drygt 50 procent finansierad av andra intäkter än kommunbidraget. Inför 2010 hade nämnden ett besparingsbeting om 6 procent av kommunbidraget, inklusive förändringsfaktorn. Under 2010 har nämnden startat ett nytt statsbidragsfinansierat boende för ensamkommande flyktingbarn, fått tillfälliga medel för arbete med de hundra mest utsatta ungdomarna samt praktikplatser inom frivilligsektorn, påbörjat arbetet med stöd till företagare inom frivillig sektorn samt fått en höjning av kommunbidraget till Socialjouren. Nedan följer en kortfattad analys av resultaträkning och balansräkning i jämförelse med föregående år.

Analys intäkter

Endast cirka hälften av förvaltningens verksamheter finansieras av kommunbidrag. Nämndens resultat är därför i hög utsträckning beroende av hur efterfrågan på den verksamhet som säljs till framför allt stadsdelsnämnderna utvecklas. Under 2010 har efterfrågan varit god inom många av de enheter som helt, eller till stor del, är beroende av försäljningsintäkter. Förvaltningens totala intäkter (inklusive kommunbidrag) uppgick 2010 till 762 613 tkr. Motsvarande siffra för föregående år var 739 731 tkr. Fördelningen ser ut enligt nedan, där siffrorna inom parentes anger procent av totala intäkterna inklusive kommunbidrag.

Kommunbidrag

Kommunbidraget 2010 var 379,2 mkr (50 procent). År 2009 var beloppet 382,6 mkr (52 procent).

Taxor och avgifter

Posten uppgick 2010 till 16,5 mkr (2 procent). Motsvarande siffra 2009 var 14,0 mkr (2 procent) och avser taxor och avgifter från främst krögare, boende på Bergsjöhöjd, simhall på Dalheimers hus med mera. Förändringen i jämförelse med 2009 avser i huvudsak intäkter till Friskvården inom Dalheimers hus (1 600 tkr). Denna verksamhet var stängd under stora delar av föregående år på grund av ombyggnad. Ytterligare en förklaring ökade tillståndsavgifter (cirka 700 tkr) i jämförelse med föregående år.

Hyror och arrenden

2010 uppgick posten till 42,9 mkr (6 procent). Motsvarande siffra 2009 var 40,7 mkr (5 procent). Posten avser främst bostadshyror. Förändringen från föregående år avser dels indexhöjningar (ca 800 tkr), en ökad beläggning inom boende verksamheten (ca 1800 tkr) samt ökade intäkter för uthyrning av konferenslokaler på dalheimers hus (500 tkr).

Bidrag

49,4 mkr (6 procent) för år 2010. Motsvarande belopp 2009 var 48,4 mkr (7 procent). Posten avser i huvudsak statsbidrag samt projektbidrag från Länsstyrelsen. En del av nämndens verksamhet är beroende av statsbidrag för att täcka sina kostnader. Flyktingadministration finansieras helt av statsbidrag (4,0 mkr under 2010). Prostitutionsgruppen, PrevU med flera är beroende av det så kallade HIV-statsbidraget (totalt 3,1 mkr) och de personliga ombuden för psykiskt funktionshindrade finansieras nästan till hälften med ett specialdestinerat statsbidrag (6,2 mkr). Under hösten 2010 startades dessutom ett nytt boende för ensamkommande flyktingbarn vilket finansieras av statsbidrag. Därtill kommer en mängd olika pro-

jektbidrag, särskilt momsbidrag, lönebidrag med mera som sammantaget gör att nämnden är sårbar för förändringar beslutade på statlig nivå. Förändringen i jämförelse mot föregående år är beroende på dels vilka projekt som påbörjas och vilka som avslutas. Förändringen kan delvis också förklaras som en nettoeffekt av det nya boendet för ensamkommande flykting barn som finansieras med statsbidrag (2,4 mkr under 2010), förändrad kontering avseende momsbidrag som förmedlades av Medichus och Lokalförsörjningsförvaltningen från lokalkostnad till bidrag (ca 2 mkr) och minskade HIV-bidrag och minskade statsbidrag för flykting administrationen (0,7 mkr).

Försäljning av verksamhet och entreprenader

Posten uppgår till 263,8 mkr (35 procent). Motsvarande belopp för 2009 uppgick till 244,3 mkr (33 procent). Kontoklassen avser främst sålda boendeplatser (180 mkr), Lägrverksamheten (29,6 mkr), Dalheimers hus (23,1 mkr), Familjevården (7,8 mkr), Socialjouren (4,0 mkr), Förvaltarenheten (2,9 mkr), Utveckling av dokumentation (2,7 mkr), Kontaktmannapoolen (2,6 mkr) samt Servicegruppen på Eldorado (1,5 mkr). De största skillnaderna vid jämförelse med föregående år utgörs av:

- Sålda boendeplatser cirka 12 mkr, vilket beror på nya priser för 2010 och en förskjutning mot att verksamheten sålt fler platser med ett högre pris (6,9 mkr). Detta med anledning av fler provboende samt en ökad efterfrågan på de platser med högre omvårdnad. Dessutom har beläggningen ökat från 89 procent 2009 till drygt 93 procent 2010 (ca 5 mkr).
- Ökade intäkter på Dalheimers (4,3 mkr) och främst då korttidsboendet och den dagliga verksamheten. Under 2010 har verksamheten varit i full drift till skillnad mot 2009. Trots detta har den inte kommit upp i budgeterad nivå.
- Ökade efterfrågan på Familjevårdens tjänster med ökade intäkter till följd (2 mkr).
- Utökad verksamhet inom förvaltarenheten med finansiering från Överförmyndar nämnden.

Övriga intäkter

Posten uppgår till 10,9 mkr (1 procent) och avser främst kiosk- och matförsäljning inom Bergsjöhöjd samt restaurangen på Dalheimers hus. Ökningen på cirka 1,4 mkr mot föregående år avser främst att restaurangen på Dalheimers hus haft öppet hela 2010 till skillnad mot 2009.

Analys kostnader

Förvaltningens totala kostnader uppgick 2009 till 741 799 tkr motsvarande belopp för 2009 var 739 105 tkr.

Personalkostnader

Personalkostnader 390,7 mkr (53 procent). Motsvarande siffra 2009 var 390,4 mkr (53 procent). Den arbetade tiden har i jämförelse med föregående år minskat med cirka 9 årsarbetare. På grund av förändrade budgetförutsättningar inför 2010 inleddes ett intensivt omställningsarbete avseende cirka 25 tjänster. Under året har dock positiva resultat redovisats vilket påvisat att utrymme funnits. Den arbetade tiden har därför ökat under hösten.

Lönekostnaden har ökat med cirka 750 tkr exklusive personalomkostnader. Förändringen är främst en nettoeffekt av:

- Kostnader för nya löneavtal cirka 7,1 mkr
- Ett minskat antal årsarbetare.

Entreprenader och köp av verksamhet

Entreprenader och köp av verksamhet 68,1 mkr (9 procent). Motsvarande siffra 2009 var 68,4 mkr (9 procent). Avseende köp av verksamhet så är de största posterna sociala institutionsplatser köpta av Gryning Vård AB, IT-kostnader och personliga ombud för psykiskt funktionshindrade köpta av Bräcke Diakoni. Både med Gryning och Bräcke finns fleråriga kontrakt tecknade. Posten är i princip oförändrad i jämförelse med föregående år. Detta är främst en nettoeffekt av minskade IT och telefonikostnader 1,3 mkr, index höjningar enligt avtal samt en förändrad kontering av kostnaderna för vissa akutplatser från bidrag till entreprenader och köp av verksamhet (3 mkr).

Lokal- och markhyror

Lokalkostnader 110,1 mkr (15 procent). Motsvarande siffra 2009 var 101,1 mkr (14 procent). Förändringen mot föregående år avser främst: ökade hyreskostnader på grund av index (cirka 2 mkr), omställnings- reparations och förbättringskostnader främst avseende lokaler inom boendeverksamheten ca 3 mkr (vilka till viss del kunnat genomföras med hjälp av förvaltningens positiva resultat). Dessutom har en förändring skett avseende kontering av momsbidrag för boendefastigheter som förmedlas av Lokalförsörjningsförvaltningen och Medichus 2 mkr, lägre återbetalning från Bygga hem AB än 2009 ca 1,3 mkr, nya lokaler för Tillståndsenheten, Socialjouren och Förvaltarenheten ca 1 mkr.

Förbrukningsmaterial och reparationer

Förbrukningsmaterial, livsmedel och reparationer 26,6 mkr (4 procent). Motsvarande siffra 2009 var 23,1 mkr (3 procent). Förändringen avser främst en helårseffekt av livsmedelskostnaderna efter ombyggnationen av restaurangen på Dalheimers hus 1,8 mkr. Ytterligare orsaker är uppstarten av det nya boendet för ensam kommande flyktig barn ca 0,4 mkr samt att lägerverksamheten utökat verksamheten i förhållande till föregående år ca 0,3 mkr.

Föreningsbidrag

Bidrag till föreningar 90,5 mkr (12 procent). Motsvarande siffra 2008 var 96,3 mkr (13 procent). Nämnden har ansvar för stöd till frivilligorganisationer inom handikappområdet och för frivilligt socialt arbete. Totalt betalades bidrag ut till knappt 200 olika frivilligorganisationer. En viss del av förändringen mot föregående år (ca 3 mkr) avser att konteringen avseende kostnaderna för vissa akutplatser flyttats från bidrag till entreprenader. Resterande avser främst de besparingar som ålades nämnden i kommunfullmäktiges budget.

Övriga verksamhetskostnader

Övriga kostnader 50,6 mkr (7 procent). Motsvarande siffra 2009 var 54,2 mkr (7 procent). Minskningen förklaras bland annat av att Huntingtonprojektet ej kostat lika mycket 2010 som 2009 ca 1 mkr. I övrigt består förändringen av ett flertal mindre poster på enhetsnivå varför en övergripande förklaring inte går att specificera.

Balansräkning

Tillgångar

Nämndens samlade tillgångar uppgick 2010-12-31 till 133 880 tkr. År 2009 uppgick dessa till 113 439 tkr. Beloppen för 2009 anges i parenteserna. De väsentligaste posterna är:

Anläggningstillgångar 1 171 tkr (1 599 tkr)

Förändringen avser främst årets avskrivningar 488 tkr. Förvaltningen har dock tagit över inventarier i samband med lokalbyte avseende Tillståndsenheten för det bokförda värdet 60 tkr.

Förråd och lager 277 tkr (128 tkr)

Posten avser kiosken på Bergsjöhöjd, restaurangen på Dalheimers hus samt presentkort för Socialjouren.

Kundfordringar 17 718 tkr (28 867 tkr)

Posten avser förvaltningens kundfordringar samt värdereglering av osäkra kundfordringar. Den främsta anledningen till förändringen i jämförelse med föregående år är att förfallotiden för kommuninterna fakturor minskat från 30 dagar till 10 dagar. Detta får till följd att en stor del av förvaltningens fakturering för december hunnit regleras innan bokslutet (ca 13 000 tkr). Avseende värderegleringen kundfordringar beror ungefär hälften av förändringen på vårdavgifter i enlighet med de redovisningstekniska rutiner som används. Resterade avser främst boende verksamheten. Ökningen är högre än 2009 och skulle kunna förklaras av att intäktsmassan som helhet ökat.

Fordringar hos anställda 358 tkr (395 tkr)

Avser främst handkassor. Handkassorna har minskat både till antal och belopp i jämförelse med 2009.

Kortfristiga fordringar lev-/kundreskontra 1 703 tkr (8 805 tkr)

Posten avser ankomstregistrerade leverantörsfakturor samt avräkningsfordran kundfakturor gentemot Intraservice. Förändringen i jämförelse med föregående år avser främst fakturor avseende 2011 från Gryning vård AB vilka utanordnats redan 2010. Minskningen motsvaras således av en ökning av de förutbetalade kostnaderna.

Fordringar hos staten 3 040 tkr (319 tkr)

Posten utgörs främst av fordringar mot staten avseende det nya boendet för ensam kommande flyktingbarn (2 400 tkr).

Övriga kortfristiga fordringar 103 tkr (208 tkr)

Avser kort och kontantbetalningar på Dalheimers hus.

Momsfordran redovisning 3 590 tkr (3 347 tkr)

Avser momsfordran. Posten innehåller inga väsentliga förändringar i jämförelse med föregående år.

Förutbetalda övriga kostnader 30 716 tkr (25 611 tkr)

Posten avser främst leverantörsfakturor som utanordnats 2010 men som avser 2011. Skillnaden mot föregående år förklaras främst av tidigare nämnda fakturor från gryning vård som utanordnats 2010 men som avser 2011. Dessa fanns ej med föregående år.

Upplupna övriga intäkter 4 064 tkr (4 619 tkr)

Posten avser kontot upplupna övrig intäkter som främst avser ej erhållna projektbidrag dels sådant som ska faktureras 2011 men som avser 2010. Den huvudsakliga skillnaden mot föregående år avser en fordran förvaltningen hade mot Bygga hem 2009.

Kassa och bank 71 140 tkr (39 539 tkr)

De likvida medlen var vid årsskiftet 71 140tkr, vilket innebär att nämndens likviditet fortsatt är god. En stor del av förändringen beror på förvaltningens positiva resultat samt minskade kundfordringar. Se även finansieringsanalysen för att få en förklaring till förändringen.

Skulder och avsättningar

Förvaltningens skuldsida uppgår 2010 till 84 073 tkr. Motsvarande belopp för 2009 var 84 445 tkr. Nedan anges de största posterna samt vad de största förändringarna avser.

Leverantörsskulder 29 817 tkr (32 233 tkr)

Leverantörsskulder avser ej betalade leverantörsfakturer.

Momsskuld

Posten avser främst redovisad ej betald moms. December månads utgående moms. Förändringen mot föregående år är oväsentlig

Kortfristiga skulder lev-/kundreskontra 2 323 tkr (5 072 tkr)

Posten avser betalda leverantörsfakturer den 30 december som ej likvidreglerats mot intraservice. Detta i enlighet med Stadens rutiner.

Övriga kortfristiga skulder 4 900 tkr (5 952tkr)

Posten avser främst projektbidrag som inkommit men ej förbrukats. Förändringen avser både avslutade projekt samt för 2010 nya projekt. Den största anledningen till att posten minskar är Respons 1,2 mkr (som har två projekt: Stöd till barn samt tidig upptäckt) där utbetalade medel använts. Nu finns istället en fordran gentemot Länsstyrelsen.

Upplupna personalkostnader 27 999 tkr (27 512 tkr)

Posten avser timlön och OB-tillägg för december, avgångsvederlag, okompenserad övertid samt semesterlöneskulden. Förändringen mot föregående år avser främst en ökning i uppbokade avgångsvederlag.

Övriga interimsskulder samt förutbetalda hyresintäkter 16 391 tkr (15 231tkr)

Posten består av uppbokningar av kostnader där faktura ej inkommit samt förutbetalda intäkter. Ökningen är främst en nettoeffekt av lägre IT-kostnader än föregående år. Uppbokningen av Gnistgatan där förvaltningen kommer att betala hyra under en del av året trots att lokalen ej nyttjas samt kostnader för en lokal på Andersgårdsgatan som är uppsagd från och med 101231 men där förvaltningen kommer att behöva betala för skadegörelse.

Eget kapital

Det utgående egna kapitalet är 49 807 tkr. Förändringen mot föregående år avser årets resultat.

6.2 Resultaträkning

6.3 Balansräkning

6.4 Finansieringsanalys